

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upravišškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 8 strani.

Boj za slovensko ljudsko šolo.

Izredno važna odločba upravnega sodišča.

S pravo besnostjo uvajajo okrajni šolski sveti na Štajerskem s pomočjo deželne šolskega sveta in raznih zapeljanih krajin šolskih svetov nemščino kot učni jezik na ljudskih šolah na slovenskem Štajerskem. Tako je tudi okrajni šolski svet mariborski dne 28. prosinca 1901 sklenil, v petem razredu ljudske šole v Jarenini vpeljati nemščino kot učni jezik. Nasproti temu sklepu se je uprla občina Jarenina. Pritožila se je najprvo na deželni šolski svet in dalje tudi na naučno ministrstvo, a brez uspeha. Deželni šolski svet štajerski, kakor tudi naučno ministrstvo sta potrdila sklep okrajnega šolskega sveta. Nato se je občina Jarenina po svojem zastopniku dr. Radoslavu Pipušu, odvetniku v Mariboru, pritožila na upravno sodišče. V svoji pritožbi je povdarjala pred vsem, da šolska oblastva nimajo pravice, poljubno vpeljavati ta ali drugi učni jezik, ampak da so v tem oziru vezana na zakonita določila. Zakoni pa določujejo, da ni dopustno koga siliti k učenju drugega, kakor maternega jezika, da pa je otrok, ki je po zakonu prisiljen obiskovati šolo, s tem tudi prisiljen učiti se drugega jezika, ako se v dotični šoli poučuje v drugem jeziku, kakor v njegovi materinščini. Tudi činitelji, ki vzdržujejo šolo, kakor občine in deželni zbori, imajo v tem oziru le izjaviti svoje mnenje, in tudi njihovo mnenje ni odločilno in ne more biti odločilno za sklepe šolskih oblastev glede učnega jezika na ljudskih šolah. Zakon tudi ne pozna več kakor en učni jezik.

O tej pritožbi je upravno sodišče razpravljalo dne 21. rožnika 1907. Pismena razsodba izdala se je šele dne 16. velikega travna 1908 pod št. 5993 ex 1907. O pritožbi se je sklepalo v smislu § 8. ukaza vsega ministrstva od 22. velikega srpana 1907, št. 209 dr. zak. v posebnem za to sklicanem strokovnem senatu, da se zagotovi enotnost pravosodja. Razsodba ima torej tudi zanaprej veljavo kot vodilo pri razsodbah upravnega sodišča v enakih zadevah.

Razsodba se glasi v bistvenem delu in v bistvenih razlogih tako-le:

Izpodbijano razsodilo (naučnega ministrstva, s katerim so se potrdili sklepi deželne in okrajnega šolskega sveta) se kot zakonito neutemeljeno razveljavi.

Razlogi:

Državni šolski zakon od 14. velikega travna 1869, št. 62 dr. zak. določuje v § 3. svojega prvotnega besedila: »Na vsaki šoli obsegaj pouk naslednje učne predmete: veronauk, jezik, računanje itd. Obseg, v katerem naj se obravnavajo učni predmeti, se ravna po stopinji, na kateri stoji vsaka šola z ozirom na število učnih sil. Ravno od tega odvisno je tudi, ali se pouk razširi tudi na druge neimenovane učne predmete.«

Začetek tega zakonitega določila in zveza njegovih ukrepov uvršča »jezik« samo med učne predmete občnih ljudskih šol in izraža na ta način dobesedno, da je tukaj o jeziku govor izključno le kot o učnem predmetu poleg drugih učnih predmetov, predpisanih za ljudske šole, da torej tukaj »jezik« ne pomeni nič drugega, kakor jezikoslovje v smislu jezikovnega poročila. Šele v § 6. navedenega zakona, katerega besedilo še ni predručeno, omenja »učnega jezika« in ukazuje: »O učnem jeziku in o pouku v drugem deželnem jeziku odločuje v mejah, določenih po zakonih, deželno šolsko oblastvo, zaslišavši tiste, ki vzdržujejo šolo«. Vsebinska tega zakonitega določila ne določuje samo pristojnosti, ampak obsega tudi materielnopravne ukaze. To je čisto jasno glede pomnožitve učnih predmetov nasproti učnim predmetom, navedenim v § 3. tega zakona, ker se v tem zadnjem paragrafu ne dopušča drugi deželni jezik kot učni predmet. Isti pomen materielnopravnega ukaza ima pa tudi določilo o učnem jeziku, ker je o njem govor v določilu, ki je drugemu brezdvomno materielnopravnemu določilu prirejeno in zvezano z zveznikom in izraženo v eni sapi s tem določilom, torej brez dvoma v tistem smislu in ker v zakonu drugod nikjer ni ukaza o učnem jeziku. Materielna vsebinska pristojnosti, katero odkazuje § 6. omenjenega zakona deželnemu šolskemu oblastvu, obsega določevanje »učnega jezika in poučevanje v drugem deželnem jeziku«.

Ker stavi zakon učnemu jeziku nasproti »poučevanje v drugem deželnem jeziku« in ker se tiče določilo § 6. istega predmeta, kakor § 3., to je ljudske šole (kot jednote), ne pa posameznih razredov ljudske šole, tedaj hoče zakon brez dvoma določiti, da je deželnemu šolskemu oblastvu pridržana pravica določiti »učni jezik« za vsako ljudsko šolo, torej isti učni jezik za isto ljudsko šolo. Ostala vsebinska § 6. izključuje tudi mnenje, da znači beseda »učni jezik« (Unterrichtssprache) sama zase in tudi brez zveze z ostalim be-

sedilom samo vrsto (genus), da torej številno učnih jezikov, dopustnih na isti ljudski šoli, ni določeno. V nasprotnem slučaju bi tudi ne smelo biti govora o poučevanju v drugem deželnem jeziku, ampak o poučevanju »v drugih deželnih jezikih«. O drugem učnem jeziku je jezikovno in logično pravilno mogoče le tedaj govoriti, ako je že bil govor o gotovem učnem jeziku, namreč o učnem jeziku kot takem, torej le, če se misli na eden deželni jezik kot učni jezik in če se temu doda določilo glede drugega deželne jezika.

Vsled tega sledi iz besed § 6. po njih lastnem pomenu in po njihovi zvezi, da ima deželno šolsko oblastvo odločevati o tem, kateri izmed deželnih jezikov ima na gotovi šoli biti učni jezik ter ali in kateri drugi deželni jezik se naj doda kot učni predmet tistim učnim predmetom, ki so kot minimum navedeni v § 3. šolskega zakona. Ker dopušča § 6. leg. cit. »drugi deželni jezik« samo kot učni predmet na isti ljudski šoli, izključuje obenem, da bi se drugi deželni jezik rabil v kakemkoli drugem oziru, kakor kot učni predmet, torej zlasti tudi njega rabo kot drugega učnega jezika.

Novela od 2. velikega travna 1883, št. 53 obč. dr. zak., materielno ni predrugačila tega zakonitega določila, zlasti tudi ne na ta način, ker je v § 3. besedo »jezik« nadomestila z besedo »učni jezik«, in dodala besedo »posebno v drugem deželnem jeziku«, kajti razmerje med § 3. in § 6. je ostalo prej kakor slej isto, ker ima § 3. tudi v svoji novi obliki izključno le določila o učnih predmetih. V njem pomeni torej beseda »učni jezik« učni predmet, ne pa sredstvo sporazumljenja pri poučevanju. Nova oblika § 3. pa tudi nikdar ni nameravala materielnega predrugačenja prvotnega § 3. Poročilo šolskega odseka o vladni predlogi in o poročilu gosposke zbornice, s katero so se predrugačila nekatera določila zakona od 14. velikega travna 1869, št. 62 dr. zak. (703 priloga k stenografičnim zapisnikom poslanske zbornice, IX. zasedanje 1883) pravi: »Pod besedo jezik se je že dozdaj (§ 6.) razumeval učni jezik, vendar je bolj pravilno, da se to izrečno reče,« dalje: »končna vrsta zadnjega odstavka hoče le nuditi priložnost k učenju drugega deželne jezika«.

Ta uspeh interpretacije je, kar je jako značilno, sporeden z drugimi določili državnega šolskega zakona, kajti § 17. dr. šol. zak., katerega se novela iz leta 1883. ne tiče, dopušča pospeševanje nemškega jezikovnega pouka na nenemških meščan-

skih šolah, torej tudi tam, kjer je nemščina deželni jezik, le na ta način, da se upelje nemščina kot učni predmet in torej nudi učencem priložnost, naučiti se tega jezika, ne pa z upeljavo nemščine kot učnega jezika. — In vendar so v zmislu zakona tudi meščanske šole le ljudske šole. Ljudske šole višjega reda, kajti javna ljudska šola se deli: 1. v občno ljudsko šolo, 2. v meščansko šolo. Tembolj se mora izključiti upeljava vsakega drugega učnega jezika na ljudskih šolah nižje vrste poleg že obstoječega učnega jezika.

Tudi s smislom državnega šolskega zakona je ta uspeh interpretacije v soglasju. Državni šolski zakon daje ljudski šoli nalogo, deco npravstveno-versko vzgojiti, nje duševne zmožnosti razvijati in jim dati znanosti in spretnosti v tisti meri, kakor je določena v zakonu (§ 3.). Ta naloga je v smislu § 7. leg. cit. na ta način rešiti, da se učno gradivo ljudske šole po mogočnosti na ista leta, katera mora otrok obiskovati šolo, tako razdeli, da odgovarja vsakemu teh let ena učna stopinja. Ljudska šola torej ni agregat razredov, ampak urejena kot jednota z nalogo, da deci učno gradivo podaja v teku šolo-obvezne starosti nepretrgoma napredovaje tako, da je otrok sprejel vse učno gradivo, ko je dovršil svojo šolsko dolžnost. Če bi se določil poseben učni jezik za nižje razrede ljudske šole in drugi učni jezik za višje razrede, tedaj bi se grešilo na eni strani proti ednotnosti organizma, na drugi strani, pa bi deci bilo onemogočeno doseči cilj ljudske šole, katere materni jezik ni učni jezik višjih razredov. Na ta način bi se izjalovil namen ljudske šole. Taka uredba bi se protivila tudi ukazu člena 19. dr. temeljnega zakona od 21. grudna 1867, št. 142 dr. zak., vsled katerega morajo biti javni učni zavodi tako urejeni, da dobi vsak narod potrebna sredstva za izobrazbo v svojem jeziku, a da ni prisiljen učiti se drugega deželne jezika.

Da ima zlasti materielno-pravno določilo § 3. dr. šol. zak. ta pomen, se povdarja zlasti v poprej omenjenem poročilu šolskega odseka na strani 5., vrsta 5. z besedami: »Končna vrsta zadnjega odstavka (§ 3. dr. šol. zak. v obliki, določeni po zakonu od 2. velikega travna 1883, št. 53 dr. zak.) hoče učencem le nuditi priložnost, naučiti se drugega deželne jezika. V odseku se je staval predlog, naj se nemškemu jeziku že v zakonu pripisuje posebna važnost. Ali ta predlog z ozirom na določilo § 6. in na ravnopravnost vseh jezikov, zajamčeno po državnem temeljnem zakonu, v odseku ni dobil večine«.

LISTEK.

Razstava cerkvenih paramentov.

Kakor vsako leto, je bratovščina presvetega Rešnjega Telesa tudi letos priredila zanimivo razstavo cerkvene obleke, ki se bo potem razdelila med ubožnejše cerkve na Kranjskem. Čeprav se vsakoletne razstave ne prirejajo zato, da bi se hotelo zunanega sijaja ali posvetne hvale, je pa vendar povdarjati, da so te vrste razstave znamenite za cerkveno umetnost in uvaževanja vredne, ker podajajo jasno sliko zunanega kulturnega dela imenovane bratovščine. Zato tudi naslednje poročilo.

Krasna velika dvorana in velika soba poleg nje v drugem nadstropju kn.-šk. palače služita izlozbi, ki se odlikuje najprej po mnogobrojnosti in raznovrstnosti. Razstavljenih je nad 700 predmetov: 62 kazul, 7 pluvialov, 4 dalmatik, 38 alb, 35 roketov, 17 velumov, 5 antependijev in oltarnih prtov, 16 oblek za cerkvenike in

strežnike; drugo je drobno cerkveno perilo, korporali, rale, purifikatorji itd. Koliko dela je v vsem tem! To delo pa ni navadno tovarniško delo, ampak skrbno in vestno je, odlikuje se po ličnosti, eksaktnosti, lepoti in umetnosti. Vsaka površnost je izključena. Tudi kar je priproste, je ukusno in lepo, mnogo pa je dragocenih predmetov, ki kažejo veliko umetniško vrednost. Poglejmo vezene na svilo, pa se bomo čudili odlični ubranosti barv in lepi risbi ornamentov starejših in novejših vzorcev. Isto velja o vezenju na platno. Dalje nebroj čipk pri albah, roketih, altarnih prtih. Koliko krasnih motivov! S pohvalo je omeniti množinkvačanih čipk, ki so jih napravile na lastno inicijativo in brezplačno dobre delavke (okrog 20) iz vevške papirnice. Tu gledaš očičen in izobražen ukus, pa veselje in veliko nadarjenost priprostega ljudstva do umetnih ročnih del. Zanimivo je, da prihajajo vsako leto novi lepi vzorci. Tudi druge vrste čipk so domačega izvora, idrijske čipke so. Žal, da ne moremo vsakega posameznega dela posebej omeniti. Razstava je dalje pomembna zato, ker

predočuje vzajemno delo velikodušnih dobrotnikov nižjih in višjih stanov. Kdo bi se ne razveselil, ko vidi n. pr. na albi ali oltarjem prt zapisano pri čipkah ime preproste delavke, pri vezenini pa ime odlične, verne aristokratije. Kako lepo se tu družijo požrtvovalnost ubogih iz naroda z delom in darom odličnjakov v službi oltarja in religije. Že v tem samem je poezija. Naj bi še nadalje tako ostalo, pa ne samo to, ampak krog delavnih moči in številno dobrotnikov naj se množi v tem razmerju, kakor doslej, še nadalje. Stvar, za katero gre, je vedno večjega pomena. Povsod se govori in piše o vzgojnem pomenu umetnosti. In tu je za to lepa prilika. Ne smemo prezreti, da je negovanje paramentike važno, kulturno delo. Ljudje, ki dobe za svojo cerkev lep dar bratovščine, se ga razvesele; veselje pa jih spodbuja, da začno misliti, v čem je lepota dotične obleke, ukus se jim izobrazuje in v najširje kroge naroda se razširja smisel za umetnost. In če smo odkritosrčni, bomo priznali, da je edina še cerkev, kjer se preprosti narod lahko uči umetnosti. Seveda, višji namen, kateremu služi para-

mentika, daje tej umetnosti še odličnejšo podobo. Kakor je iz razstavljenih predmetov razvideti, se naša bratovščina odlikuje v tem delovanju vsestransko in kakor smo že večkrat čuli, presega celo te vrste razstave v večjih mestih. Pod mojim vodstvom gospoda generalnega vikarja, prelata Janeza Flisa, kateremu pomaga lepo število požrtvovalnih gospa, naj bratovščina še nadalje procveta.

K sklepu tega poročila naj še omenimo, da je na razstavi videti tudi kazula s pritisklinami, vezena v motivih slovanske ornamentike.

Ta mašni plašč je last profesorja dr. Ivana Svetina. Načrt je napravil profesor Celestin Mis, delo pa so izvršile v prostih urah gojenke ljubljanske višje dekliške šole pod vodstvom in po navodilih učiteljice Marije Wessner. Plašč je krasen in dragocen.

Omeniti je še, da ostane razstava odprta do četrtega večer, vsak dan od 8. do 12. ure popoldan, in od 2. do 6. ure zvečer. Nato se bo pričelo z razpošiljanjem določenim cerkvam.

J. D.

Svobodomiselni svetnik.

»Mladost« pise v zadnji številki: Svobodomiselci ta mesec častijo Primoža Trubarja. Imajo ga za svetnika, ker je na Kranjsko zanesel iz Nemškega protestantovsko krivo vero. Delajo veliko reklamo zanj. Na podlagi temeljite razprave dr. Grudnove (»Čas« št. 6.: »Primož Trubar«, Ob štiristoletnici njegovega rojstva.) o tem možu povzemimo nakratko, kakšnega pomena je.

Primož Trubar je bil rojen leta 1508 v Rašici pri Turjaku. Učen ni bil, znal je le poleg materinščine dobro samo nemško in italijansko, latinščina mu je vedno delala težave. Bil je srednje izobražen. Bogoslovnega znanja je imel le malo, tembolj je znal zabavljati in kleti, kakor Martin Luther. Tako na primer je Trubar pisal o romarskih cerkvah in pobožnostih na čast Matere Božje, da so »le od tih hudičevih ležljivih bab gori prišle« itd. Napadal je že zgodaj redovništvo, devišstvo, češčenje svetnikov in božja pota. Pravi luteranec ni bil, ampak se je nagibal k nazorom švicarskega krivoverca Zwinglija, kar pa ni upal javno pokazati. Bil je na pol luteranec, na pol cvinglijanec in se semtertje tudi še za dobrega in pravega katoličana izdajal. Na Nemškem je bival od leta 1548 do 1561. Tam je je! pisati in izdajati slovenske krivoverške knjige, kar mu naši svobodomiselci posebno štejejo v zaslugo. Pa tudi tu ni vse zlato, kar se sveti. Kajti Trubar je za to delo bil nezmožen, kar je sam priznal, ker ni nič jezikov znal — niti hrvaščine ne. Luteranom Trubar tudi ni dosti koristil. Bil je velik v zabavljanju, ko je pa šlo za to, da organizira na Kranjskem protestantovsko cerkev, ni kazal prav nobene vneme in spretnosti. »Cirkvene ordninge« za protestante ni sestavil. Delal se je celo norca iz luterancev, katerih glava je bil. Pravil je, da »bo pač še sam zlezal nazaj v mašni plašč«. Bal se je zelo posvetne gosposke. Šel je nazaj na Nemško in umrl leta 1586 v Derendingenu. Za ljudstvo Trubarjevo književno delovanje ni imelo nobenega pomena. Njegove knjige so brali samo po župniščih in pri plemičih, ljudje njegovih novotarij niso razumeli in niso zanje marali. Nemška kriva vera je bila tuja slovenskemu ljudstvu. Protestantovsko vero so silili med kmete le nemški plemenitaši in grajščaki. V Škocjanu pri Turjaku so turjaški plemiči 36 let nastavliali za župnike same luteranske pridigarje, a pridobili niso niti 30 kmetov zase!

Tako malega pomena je Trubarjevo delo. Zato je gola pustna komedija, če ga liberalci častijo. Lepega svetnika imajo! Ampak — svetnik je vendar boljši kot so njegovi častilci.

Otroško varstvo.

Iz zapisnika društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija. Spisal okrajni sodnik Henrik Šturm.

Nedavno je hotelo društvo preskrbeti propali družini z mnogimi otroci stanovanje. Oče, rudar, je bil hud alkoholik, v še večji meri pa se je udala pijači njegova boljša polovica. Mala, čokata postava propale žene z nabuhlim obrazom je vzbujala gnus in pomilovanje. Plave lise na njenem obličju, ki so se redno videle, pa so dokazovale, da vlada v družini prepir in pretep. Mož je bil v toliko boljši, da se je, kakor je trdil, napil navadno le zvečer iz upravičene jeze nad svojo ženo, obenem pa zato, ker je vedel, da mora priti vsaki dan trezen na delo. Več časa pa je zato

imela njegova ljubezniva družica, ki se je v odsotnosti svojega moža napila že predpoludne do nezvesti geruša, specifične pijače idrijskih delavcev, obstoječe iz špirta, vode in malo pelina. Seveda ni mogla na ta način skrbeti za snažnost in red v hiši, zato pa je bilo stanovanje umazano in nesnažno, saj ni niti perila in obleke prala in čedila, ampak je umazano perilo zavila in potisnila pod postelj. Da je tako ugonobila perilo in obleko, to je ni nič brigalo.

Mali zaslužek moža ni zadostoval niti za pijačo, tem manj tedaj za hrano in gospodarstvo. Zato se je večkrat pripetilo, da ni bilo opoludne pripravljeno kosilo. Pripraviti kosilo pa žena sploh ni bila zmožna, ker je bila skoro vedno pijana. Edina hrana, ki jo je družina zmeraj imela, je bil tedaj kruh; rudniško ravnatelilstvo izplačuje namreč rudarjem njihove mezde deloma v denarju, deloma v žitu, in to že od 17. stoletja naprej, zato ne manjka hrana v nobeni rudarski družini. Tako je bila tedaj tudi naša družina obvarovana pred izstradanjem.

Ker so se redno vsaki večer, ko se je mož povrnil z dela domov, ponavljali prepiri in pretepi v hiši, so se vsi bali te družine alkoholikov. Največ so pri tem trpele stranke, ki so stanovale z njimi v isti hiši, in pa sosed, katerim ni prizanesla pijana zakonska dvojica z vpitjem in s kregom. Čudno ni bilo tedaj, da je naposled prenehala potrpežljivost hišnega posestnika, ki je kalilecema miru odpovedal stanovanje. Kajpada sta ta dva počakala, da so jih s silo iztirali iz hiše, tako da so sledečo noč preživeli na cesti. Pripraven lokal, v katerem bi prenočevala družina, se ni mogel najti, vsaj občina ga ni mogla preskrbeti, ker ni hotel nihče v mestu sprejeti zloglasne rodbine pod streho. Tako ni tudi pozneje dobila nobenega stanovanja v mestu in se je morala naposled zadovoljiti s hišo, ki je oddaljena pol ure od mesta.

Varstvu in skrbni vzgoji tako propalih staršev je bilo izročenih šest nedoraslih otrok v starosti od 3 do 12 let. Pozna se jim, da so njih starši alkoholiki: slabo rejeni in bolehn, se niso mogli razvijati, tako da so tudi telesno zaostali, izvzemši obeh najstarejših otrok, kajti npravnstveni nivo staršev je bil padal od leta do leta. Najžalostnejša in tipična slika otroka, čigar starši so alkoholiki, pa je sin, ki je, čeprav 8 let star, po svoji pritlikavi postavi podoben triletnemu otroku in ki vsled tega do zdaj še ne more obiskovati c. kr. rudniške ljudske šole, ker je zanj pot od stanovanja staršev do šole predaleč.

V takih razmerah se sev otroci niso niti nadzorovali, niti varovali; oče črez dan na delu, mati je bila sicer doma, a sedela je pri pijači. Tisti otroci, ki so obiskovali šolo, so zapustili dom zjutraj in se vrnili šele zvečer; popolnoma nepotrebno se jim je zdelo priti opoludne domov, saj ne bi dobili kosila. Pa tudi šolo niso obiskovali, temveč so se rajši potikali po travnikih in gozdovih.

Tako, pomilovanja vredno življenje, je živel družina, ko je sklenilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, da v korist nedoraslih otrok uredi njih razmere. Trud, ki ga je v tem oziru prevzelo društvo, je bil vsaj za enkrat dovoljen in uspešen.

Mati nesrečnega očeta teh otrok, poštena žena, živi še in je vkljub svojim 70 letom zdrava na duši in telesu. Preživljala se je do zadnjega časa s tem, da je služila v sosedni vasi za kuharico. Društvo jo je naprosilo, da naj prevzame gospodinjstvo v družini svojega sina. Stara mati je spoznala, da se le tako odpomore preteči izprijenosti njenih vnukov in vnukinj ter je sprejela ponudbo. In zdaj skrb

in gospodari v družini svojega sina že dva meseca.

Pisec teh vrstic je nepričakovano obiskal starico v stanovanju njenega sina ter se prepričal, kako lepo se je vsled razumnega gospodinjstva pametne ženske obrnilo vse na boljše. Otroci, ki ljubijo svojo staro mater iz srca, jo radi ubogajo, obiskujejo pridno in redno šolo ter se obnašajo lepo in uljudno. Njihov oče je bil doma in je pestoval, ko je bil ravno prišel z dela, najmlajšega otroka. Zenica je pravila, da se je njen sin čisto izpremenil; odkar je ona v hiši, da še ni bil pijan. A matere ni bilo v hiši. Zenica je tudi to pojasnila. Ker se ne more odvaditi geruša, ki ga pa več ne dobi doma, išče tega strupa zunaj svoje hiše. Denar zanj pa si mora sama preskrbeti in zato hodi na delo v druge hiše. Ko je obiskal pisec družino, so mu dejali, da je že en teden ni bilo domov.

Tako bi bilo vse v najlepšem redu in upali bi lahko vse najboljše; ali pokazala se je še ena težkoča: prevelika oddaljenost stanovanja. Radi te ne more že imenovani osemletni deček obiskovati šole, poleg tega pa mora tudi mati rudarjeva stanovati v mestu samem, ker je njegovo stanovanje jako tesno in ker ne more dobiti v bližini nobenega stanovanja. Zato mora dvakrat na dan hoditi dolgo pot do svojega sina, kar pa vkljub svoji čilosti vpricho svoje starosti ne bo mogla dolgo prenašati. Kako se je tedaj odpravila ta težkoča, ko manjka v Idriji tako zelo stanovanj?

V tej stiski se je obrnilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb na c. kr. rudniško ravnatelilstvo, ki je našlo i tu rešitev. Domenilo se je z rudniškim predstojnikom, da se odpove rudarju, ki stanuje kot stranka v eraričnem poslopiju v bližini rudniške šole, stanovanje, in tako se bode mogla kmalu preseliti v mesto družina, ki se je za njo potrudilo društvo.

Razumljivo je, da bo društvo tudi nadalje posvečalo tej družini največjo pozornost. Zanimivo pa je, ali se bo pametni starici posrečilo spraviti tudi svojo smaho na boljšo pot in jo odvaditi pijače.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb povzroča mnogo težav skrb, poiskati dečkom, ki niso več šoloobvezni, primerne službe in dela. Večina rokodelskih obrti ima rudnik v svoji reži, pri vatnih je prav malo, najvažnejši med temi sta črevljarska in krojaška obrt. Rudniško ravnatelilstvo pa sprejema v službo le take mladoletne delavce, o katerih izreče rudniški zdravnik, da so zdravi in da morejo opravljati rudarska dela. Idrijske sirote, katerih prehrana in vzgoja se je zamenarila na ta ali oni način, pa so v mnogih slučajih fizično nerazviti in slabi, bolehn, ozkoprčne jetične postave, ki ne morejo nikakor premagati težav rudarskega dela. Mnogokrat je skušala varstvena oblast in, odkar obstoja, tudi društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, pripraviti pri rudniku temu ali onemu osirotelemu službo. Toda, čeprav skuša g. rudniški predstojnik rade volje ugoditi željam sodišča in družva, mora vendar v mnogih takih slučajih vsled neugodnega zdravniškega izpričevala odreči svojo pomoč.

Da bi tedaj društvo res v vsem obsegu doseglo svoje cilje, bi se morala ustanoviti v glavnem mestu Ljubljani centrala, ki naj bi poizvedovala v raznih rokodelskih in trgovskih obrtih cele kronovine ali pa še prek njenih mej po službah in delu ter jih imela v evidenci. Le s pomočjo take centrale bi bilo mogoče preskrbeti idrijskim dečkom službe in dela ter odpraviti napako, da pohajkuje mnogo

osirotelih dečkov v starosti od 14. do 18. leta brez posla po mestu, katerih edino delo je to, da kidajo po zimi sneg na ulicah. Slabotna telesna konstitucija teh idrijskih dečkov ne bi tega ovirala, zakaj znano je, da Idričan takoj, kakor hitro ne živi več v ozračju svojega rojstnega mesta, popravi in utrdi svoje zdravje. Za kmetijstvo pa nima nobenega smisla niti veselja, bil bi pa dober rokodellec ali obrtnik.

Takoj ko se je ustanovilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, je imelo dela v obilici. Pri njegovem človekoljubnem delovanju pa so se povsod pokazali stiki s c. kr. rudniškim ravnatelilstvom, čigar sopomoči nujno potrebuje društvo. C. kr. rudniško ravnatelilstvo podpira in pospešuje odločno in blagohotno vsa stremljenja in namene tega društva. Vzrok dobrim odnosom med društvom in rudniškim ravnatelilstvom je ta, da stoji na vodilnem mestu rudniških uradov mož, čigar idealna narava se ne more odtegniti nobenemu plemenitemu in človekoljubnemu delu. Celi čas, odkar obstoji društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, se zanima c. kr. rudniški nadsvetnik gospod Josip Billek najživahnejše za njegove težnje in delovanje. Kajti on ni samo vstopil v društvo s tem, da je postal njegov ustanovni član, temveč se tudi najprijaznejše trudi, da ugotovi željam in prošnjam društva, da preskrbi mladini službe pri rudniku in se dajo izprijenim otrokom pripravna zavetišča.

Ko pripovedujemo o delovanju društva za otroško varstvo in mladinsko skrb, moramo omeniti tudi deželno pomožno društvo za bolna na pljučih na Kranjskem, ki je nedavno na plemenit način prišlo na pomoč revni rudarski družini, s čimur je dokazalo svoj človekoljubni značaj. Že več mesecev leži rudar bolan na jetiki; njegova žena je umrla pred letom za isto boleznijo. Pričakovati se je moralo, da bo ista bolezen zagrabila i njegovih pet nedoraslih otrok v starosti od 2—9 let, če bodo ostali v bližini bolnega očeta. Malo prej, predno se je ustanovilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, je ta slučaj naznanila varstvena oblast omenjenemu deželnemu društvu s prošnjo, naj pomaga otrokom ter jih varuje, da se ne nalezijo boleznijo. Društvo je rade volje dovolilo mesečno podporo v znesku po 10 K za vsakega štirih mlajših otrok in je naprosilo varstveno oblast, da jih naj da v vzgojo vstran od očeta, oziroma naj jim preskrbi stanovališča zunaj mesta v zdravih družinah. Za devetletno deklico, ki že lahko pomaga pri kmetijstvu, ni določilo nobene podpore in omenilo, da se ji lahko preskrbi brezplačno stanovanje in živež pri kaki človekoljubni rodbini. Med tem se je ustanovilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, ki je skrbelo za nadaljne korake. Temu se je posrečilo najti zanesljive ljudi v Novivasi pri Žireh, ki so prevzeli otroke v rejo, deklici pa se je preskrbelo delo pri nekem posestniku. Društvo je kupilo slabo napravljenim otrokom potrebno obleko, perilo ter obutev in prevzelo skrb za nadaljne potrebe teh sirot. Obenem prispeva k stroškom tudi s 2 K mesečno za vsakega izmed treh najmlajših otrok, ker so ljudje v Novivasi zahtevali več kot 10 K na mesec za enega otroka.

Dobra reja otrok se bo nadzorovala in društvo bo skrbelo za to, da se bodo otroci dvakrat na leto zdravniško preiskali, kakor zahteva deželno pomožno društvo; to bo tem lažje, ker je član društva tudi rudniški zdravnik. Človekoljubnemu delu obeh društev pa želimo, da bi doseglo svoj cilj, rešilo človeški družbi omenjene otroke, ter bilo pozneje ponosno na ta uspeh.

(Dalje prih.)

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Kua jm je pa prou za prou un teden falli, desasetku zabeleštral. Jest jm pišem kokr punavad use sorte nuvice iz Iblane, ud nh pa nubenestime. Iblansk frakari sa bli že tku

vesel, ke sa mislel, de je Pepete na Kudelum sape zmankal, de sa kar ud vesela puskakval. Lde sa use sorte guvurl: nahter sa rekl, de je šou Boltatu Pepe na Duni

pumagat Krancem se blamirat; druh sa spet guvurl, de ga je osa — pa ne tista, ke sa ja frakari vn dajal in je po kratkem, hedu naumnem živlejn žalasten konc strila — na jezek pičla. Jest sm pa lepu duma tuhtu, kuku je tu, de sa uni, ke se vnder na use šraufe zastopja, naenkat tku zmešan, de sa puzabil moj pism na svetl vn dat.

Ja, sej pravem, Duni je marskašnga zmešu, ta narbl pa nahterm leberalcem lase; al de me boja bulš zastupil, jm kar naraunast puvem, de sa leberalne gespe sojem mužičkem zmešale lase zatu, ke jh nisa pustl jt na Duni. Tu pa tud ni kar tku ke u en dan. Kuku b se rada dohtar Taučarjuva gespa puštrekala iz sojem jungfravam na Duni pred cesarjam, pa ji je gespud kratk in mal prepuvedu. In usega tega je uržal sam »Sluvensk Narud«, ke je že u duhe naprej vidu, kuku uja klerekalci na Duni pugurel, če se na uja leberaleci zajne am uzal. Sevede je leberalec, bl ke se je bližu cajt za na Duni jt, bl srcepeku in rad b še na kašna viža ta reč u vornga spravl, če b se le dal. Pa kar je enkat zafuran, je zafuran in če »Sluvensk

Narud« kej zafura, tekat sa usi mitlni zastojn.

»Sluvensk Narud« je tu sevede strašn gíftal, ke je vidu, de gre brez negave in negavch kumande, use tku gladku, kokr de b blu iz šmiram namazan. Neker nubenga špetera, afrajna al kej tacga, kokr je punavad pr leberalech, kedr se prpraulaja za kašna slaunast. »Sluvensk Narud« ni vedu, nad kermo b zavle tega jeza stresu in ke sa se mu že usi štriki putrgal, se je pa clu name skubacou in m začeu naprej metat, de sluvensk jezek fušam.

Tu je še dobr, de s jest iz take klubasarije še glihe na strim. »Sluvensk Narud« nej čveka, kokr se mu lub in u kakršnem jezike če. Jest nč družga na pravem na tu, kokr, de je desetkat bl pušten u iblanskem jezike resnica naprej prnašat in se za pravica putegvat, kokr pa u takmo jezike, kokr ga piše »Sluvensk Narud«, lagat in ldi za nus vodet. Pametn lde sa na moj plat in tu m je zadost. Žou m je pa strašn hedu, de nism mogu jt z nim na Duni. Tu je mogli bt strašn lepu, kokr cajtenga pišeja. Naš Belakrajnci iz nim na špic sa se že tku puštrekal, de nekol tacga. Pusebn ta zelen Jur ga je pihnu, sam tu me skrbí,

če ga na uja zdej še zaperl, ke je šou brez Jakupičuve drlaubnast na Duni. Tud iblanske rožce, pisane in bele, hvalja usi, ker sa jh vidl. Sam gurenjsk jagri, ke jh je blu tulk, kokr listja in trave, m na greja prou iz glave, de sa sam enga kozla iz saba nesl. A jh res nisa mogli več ustrelit, al kal. Če sa tku slab šici, nej b šli pa vnder ta »Sluvensk Narud« prost, de b jm udstopu ene par kozlu, sej jh vnder usak dan ene par ustrelit. Te prošne b jm gvišn na udreku, sej en kozu mn al pa več pr »Sluvenskmu Narude«, tu je use glih in še puznal b se jm ne. Tku štole pa tud ni treba bt gurejskem jagrem, de b na tli »Naruduveh« kozlu na Duni kazat.

Drgač je mogli bt pa use fajin in vornk, kar se pa košte am tiče in tiste lakute, ke ta »Sluvensk Narud« ud ne guvari, nej pa puvem, de lačn ni mogu bt nubedn, zatu ke je usak pametn Sluvenč še samga »Sluvenskega Naruda« du grla št, in tist, ke sa šli na Duni pukazat se, de Sluvenci še živema in de sma kavlni, de mal takeh, sa gvišn tud pametn lde, in sit sa bli »Naruda«, kokr ga jest

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Državni zbor.

Dunaj, 16. jun.

Deželna kultura.

Vlada je v smislu sklepa poslanske zbornice dne 24. julija minolega leta predložila načrt zakona, s katerim se izpreminja takozvani melioracijski zakon z dne 30. julija 1884, št. 116. Zbornica je lani sklenila skoraj soglasno, da naj se kredit poljedelskega ministrstva za večje vodne zgradbe podvoji ali od 4 milijonov kron zviša na 8 milijonov. Tej splošni želji kmečkih poslancev je vlada ustregla. V smislu § 2. je določenih 8 milijonov na leto do 1914. Važna je tudi določba, da obljubljeni, pa ne izplačane podpore iz tega zaklada ne zapadejo, ampak se obrestonosno nalože ter stekajo v zaklad. Po dosedanjim navadi pa je vsako leto ostalo neporabljenih več stotisočakov, ki jih je finančna uprava uporabljala na prihodnji račun.

Koliko bodo podpore?

Za uravnava hudournikov bode država prispevala do 70 odstotkov skupnih stroškov, ako ostale potrebščine pokrije dežela. Deželni zbori pa smejo od udeležencev, okrajev, občin ali vodnih zadrug zahtevati največ 15 odstotkov. Te prispevke bodo pobirali davčni uradi.

Za uravnave rek in potokov v varstvo zemljišč proti povodnjim določa novi načrt 40 odstotkov podpore, ako udeleženci prispevajo največ 30 odstotkov, dežela pa pokriva ostanek stroškov. Pripominjam takoj, da so doslej na Kranjskem običajno prispevali 35 odstotkov, dežela pa 25 odstotkov.

Državni prispevek pa se more zvišati do 50 odstotkov in stroški udeležencev ob enem znižati na 20 odstotkov, ako je treba uravnati ali odvajati gorske in podzemeljske vode, ki niso hudourniki v pravem pomenu besede.

Tudi te določbe v §§ 6. in 7. so ugodnejše za udeležence. Prebivalstvo v hribovih in gorah je bolj redko sejano in tudi revnejše. Zato je opravičeno, da se prispevki teh udeležencev znižajo na 15, državni pa zvišajo na 70 odstotkov, in da udeleženci odplačujejo svoje prispevke, ko je delo že popolnoma ali vsaj deloma dovršeno.

Za osuševanja in namakanja zemljišč bode država po novem načrtu dovoljevala podpore ali pa triodstotna obrestna posojila, in sicer tudi do iste najvišje mere, kakor dežela. Torej bodo najprvo deželni zbori določali za osuševanja in namakanja zemljišč deželne prispevke. Kolikor bode dovolila dežela za tako podjetje, toliko podpore more dovoliti poljedelsko ministrstvo ali pa posojila po tri od sto. Doslej je vlada dovoljevala posojila po 4 odstotke. V enaki meri hoče vlada podpirati dolinske zgradbe ali jezove proti povodnjim.

Po § 11. novega načrta bode vlada tudi deželam za vodne zgradbe dovoljevala brezobrestna ali triodstotna posojila do polovice onih stroškov, ki jih prispeva dežela.

Državna posojila bodo dobivale tudi vodne zgradbe, ako vsled vremenskih neugod ne morejo plačevati svojih dolgov za vodne zgradbe.

Vse pogodbe, vloge in druge listine so kolkov in pristojbin proste.

Ako dežela za vzdrževanje vodnih zgradb ustanovi poseben zaklad, more tudi država dovoliti primeren prispevek za ta zaklad.

Za mala podjetja, kakor so kapnice, vodnjaki, napajališča itd., bode poljedelsko ministrstvo tudi v bodoče dovoljevalo podpore iz posebnega kredita.

Opozarjam pa, da vlada načeloma ne dovoli državne podpore, ako niso vladni organi odobrili načrtov in proračunov. Znani so nam namreč slučaj, ko so ljudje sami izvršili dela, posledobno pa prosili za državno podporo, ki je seveda skoraj vedno odklonjena.

Pašniki.

Splošno je prepričanje, da so pašniki skoraj povsod zanemarjeni. Posledica je, da propada in hira tudi živinoreja ali pa vsaj ne napreduje s splošnim gospodarskim razvojem. Tako imamo na Kranjskem mnogo pašnikov ali košenic, koder lačne in žejne sivke in lise obirajo bodeča zelišča. Manjka potov, napajališč, hlevov, gnoj, semen itd. Vlada je sicer izdelala načrt za izboljšanje pašnikov, toda le planinskih. Je pa tudi na Notranjskem in Dolenjskem mnogo zapuščenih in neplodnih pašnikov v nižavah, na brdih in gričih, kjer ni izdatne rasti in se živina lačna vrača s paše.

Zato pozdravljamo idejo gosp. agrarnega komisarja za Notranjsko, ki je že izdelal nekaj načrtov za izboljšanje posa-

meznih skupnih pašnikov pri Kilovčah, Narinu, Senožečah, Čeljah, Baču, Knežaku, Grahovem, Premu, Planini itd. Jako potrebno in hvaležno je izboljšanje pašnikov tudi okoli Blok, Sv. Trojice, v Suhi Krajini itd. V ta namen pa je seveda treba denarja. Vlada stori dobro delo krščanskega usmiljenja, ako se resno poprime te ideje in jo pospešuje. Prebivalstvo bode takoj spoznalo koristi izboljševanja pašnikov in tudi samo pripomoglo po svojih močeh.

Poslanec Žitnik je s tako prošnjo županstva Rateževo Brdo pri Premu te dni izročil poljedelskemu ministrstvu spomenico, v kateri opozarja na dotično poročilo gospoda agrarnega komisarja dr. Lukana. Upajmo, da to seme ni padlo na kamenita in nerodovitna tla.

Proračunska razprava.

Današnja seja načelnikov klubov je bila odpovedana. Menda zato, ker se je predsednik dr. Weiskirchner prepričal v zasebnih pogovorih, da se oglašeni govorniki nočejo črtati ter tako okrajšati razprave. Predsedstvo bode torej prisiljeno, da še podaljša že itak deseterne seje, kar seveda ne bode prijetno za stenografe, pa tudi ne za predsednika in njegova dva namestnika, ki se vrste na predsednikovem mestu.

Doslej je govorilo nekako polovica govornikov. Danes je bilo precej šuma med govorom poslanca Hribarja in tirolskega socialnega demokrata Abrama. Hribar je govoril tudi o sodnih razmerah na Koroškem, in poslanci Markhl, Dobernig, Nagele, Stransky in drugi so mu vedno ugovarjali. Poslanec Abram je seveda hvalil in poveljeval Wahrunda in njegove blodnje, kar pa krščanskim tirolskim poslancem ni bilo všeč. Sicer se poslanci malo zmenijo za posamezne govore, ko pa zakriči eden v obližju govornika, takrat pa se vzdrami občinstvo na galeriji in poslanci se drve skupaj v gnečo.

Okoli poldne pa je bilo pred zbornico jako živahno. Vseučiliški svobodomselni dijaki niso zadovoljni z rektorji, še manj pa z naučnim ministrom dr. Marchetom, ker ne ugone vsem njihovim zahtevam in priporočajo red na univerzah. Danes dopoldne je prišla velika množica pred naučno ministrstvo, kjer pa jim je policija zastavila pot ter pobrala več palic in klobukov. Nato so se dijaki usuli proti zbornici, kjer pa so zadeli ob zaprta vrata. Zahtevali so govoriti s poslanci ter kričali in razbijali na vrata s palicami in pestmi. Takoj se je zbralo mnogo poslancev na hodniku. Stopila sta pred dijaške nemški radikalec dr. Michl in socialni demokrat Pernerstorfer, ki sta jih pomirila z obljubo, da ostane veda prosta, seveda tudi razgrajanje.

Postava o kartelih.

Poslanec dr. Steinwender in tovariši so predložili zakonski načrt o kartelih. Ministrstvo javnih del naj kontrolira svobodno tekmovalstvo. O pritožbah naj razsoja posebna komisija. Kazenska določila naj bi bil zapor do šest mesecev in denarna globa do 10.000 kron, kdor bi podajal napačne podatke in ki bi nasprotoval vedoma naročilom.

Brambeni odsek

je končal razpravo o postavi glede na podporo svojcem rezervistov. V prihodnji seji razpravlja odsek o zvišanju števila vojaških novincev.

Ministrski svet

se je pečal s krajsanjem proračunske razprave. Sklenili so, da se razprava okrajša tako, da prične razpravljati gosposka zbornica o proračunu že 25. t. m. Jutri je napovedana seja onih strankinih načelnikov, ki so voljni, da opuste del določene jim kontingenta. Gosposkozbornična finančna komisija je že pričela proračunsko razpravo.

Cesar in zbornica.

Ob blagoslovljenju nove postaje v obrambo otrok je nagovoril cesar tudi zborničnega predsednika Weiskirchnerja in vprašal, kako da napreduje proračunska razprava. Weiskirchner je odgovoril, da reši zbornica proračun še ta mesec.

Štajerske novice.

§ Gradec. Veselica »Domovine« se je prav dobro obnesla. Pevci, tamburaši in igralci, vsi so storiili v polni meri svojo dolžnost in zaslužijo pohvale. Veselica je bila izvanredno dobro obiskana, kar je za sluga graških Slovencev in Slovencev, ki se zbirajo okrog »Domovine«. — Govori se, in iz zanesljivih virov čujemo, da se naši vrli radikali »Taboriti« shajajo z nemškimi burši v neki gostilni, »Zum grünen Anger«, na Leonhardski ulici — v svrhu posvetovanja in reševanja »buršev-

sko-taboritske svobode«. Kako bi nas zopet veselilo, ako bi nam spet blagovillili kavitati ti slovenski izvoljenci, kako daleč so že z uspehi svojih »slovanofilskih« posvetovanj — ali če tega ne, pa saj kak pogravek, da bi svobodni svet vedel, pri čem smo in da si »Taboriti« zopet zvijejo (iz spleta) nov venec v popravljaju slovenske (svoje) svobode. — Pri zadnji seji podpornega društva so v dijaškem odseku, kjer skupno pregledujejo prošnje zastopniki vseh treh akademskih društev, odrekli svobodomiselnim »Triglavanim« in »Taboritim« podporo »Zarjanu« medicincu A. češ, da »Zarjani« imajo dosti gmotnih sredstev, ker napravljajo agitacijske izlete — na Spodnje Štajersko. Tako nam deli slovensko-nemška svoboda — kruh. Upamo, da voditelji društva kaj ukrenejo proti temu. Sicer pa bomo v kratkem jasno posvetili v nemško-slovenski »Tabor«.

Govori se, da bodo na presv. Reš. Telesa dan nemški bruši zopet napadli »Karoline« in »Traungavce«, ki se oficijelno udeležijo procesije. Ne ve se, ali pred ali po procesiji. To je svoboda, ko človek še pri belem dnevu življenja ni varen — in to med temi največjimi nemškimi kulturo nosci — svobodomiselci. — Univerza je danes ob 7. uri zvečer še vedno zaprta. V vestibulu še ni nič razglašenege. Dijaštvo že nestrpno čaka odločitve, kaj bo s predavanji in kaj s tečajem. Ne vemo, ali vlada noče vedeti, da s svojim odlašanjem neizmerno škoduje dijaštvu, ki brezdelno pohaja in čas in denar trati že 14 dni. Videant consules, ne cives academici detrimenti capiant. — Strašni umor v Vipavi je tudi med graškimi Slovenci vzbudil splošno obžalovanje in zgražanje nad nečloveškim morilcem.

§ Iz Spodnje Štajerske se nam piše in objavljam: V št. 134. pišete, da bo po novem načrtu od litra žganja 1 K 40 h. Za 400 g milega, ali so tisti, ki so to sklenili, popolnoma nevedni ali strašno hudobni. Še tem je zopet kmet dobil strašno zausšico, da, celo nemogoče mu bo domače žganje dobivati. Poizkusimo računati. Kadar kmet žgá tropine (vinske), dobi od kotla jedva liter žganja. Sežge n. pr. tri kotle na dan, tedaj nažge na dan tri litre žganja, ki je vredno 4 K 20 h, stalo pa ga bode: 1. dača 4 K 20 h, 2. od kotla plača 20 h, torej od treh kotlov 60 h, 3. žganjar na dan dne 1 K in hrane najmanj 1 K in 4. drv zgori pri vseh treh kotlih za najmanj 60 h. Torej na dan so za tri kotle stroški: 4 K 20 h + 60 h + 2 K 60 h = 7 K 40 h. Ali dobi gospodar za tri litre 7 K 40 h? Gotovo ne! Zato ima ob času žganjare vsak dan zgube najmanj 3 K 20 v. Kajti trije litri žganja so vredni le 4 K 20 h; stanejo ga pa 7 K 40 h. Zato predlagam našim gg. poslancem, naj se po tem pojasnili potegnajo za kmete, in naj dosežejo to, da bo kmet svoje pridelke žgal kadar bo hotel, in da mu ne bo treba od svojih pridelkov plačevati nobene dače, da torej kmetu ne bo treba imeti ničesar opraviti s financarji. Saj kmet dačo plača od svojih pridelkov, od tropin, droži, sliv itd. tedaj, ko plača dačo od posestva. Le čisti naj plačujejo dačo od žganja, ki ne žrejo svojih pridelkov in ki sploh v svojih žganjarnah liki žganjarske tovarne žgejo konarejeno žganje. Ker se ti zelo bogatijo, tedaj morajo gotovo imeti veliki dobiček, da tedaj je popolnoma pravično, da tudi plačajo veliko dačo. Takih žganjarjev je vsaj stoletju znanih več.

§ Ptuj. Nekje v zadnjem kotičku »Narodnega Lista« št. 24. se znani nekdo zaletava z vso silo v g. kateheta naše okoliške šole in vpije v nebo za maščevanje. Dobro, kakor vi, tako mi. Pozovemo g. šolskega nadzornika Dreflaka, naj dotičnemu škodoželjnemu dopisniku — saj vemo, da je samo eden — prav debelo na uho pove, da on tudi tepe; toda s to razliko, da se on kot »medija« poslužuje pokornega šolskega sluga, ki jih večkrat dodene nad deset, brez da bi štel ali pregledoval maroge. Nad takim postopanjem »nedolžnega« dopisnika se pa v resnici zgražajo prizadeti starši. Hočete dokazov? Sicer pa bomo kmalu posvetili v temne razmere na naši šoli tako, da bo nekemu prav gorko postalo in tedaj se bo tudi dogladilo, kdo je v resnici oznanjevalec miru in ljubezni.

§ Nemški naseljenci. Súdmarka je naselila v Št. Ilju letos nad 30 protestantov. Pred kratkim je kupila takozvano Minerlevo pušo. Prihodnji mesec se na tej puši naselite dve protestantski rodbini, ena s petimi, druga s sedmimi otroci. Protestanti so vsi izključno iz nemškega rajha. Tako z vso vneto zida »Súdmarka« most do Adrije. Nihče se ne gane. Tudi na Kresnici je kupila Súdmarka dvoje posestev, kamor pridejo najbrž ljudje »lutri« vere. Vsa posestva preplača Súdmarka, tako, da tudi Slovenci njej radi prodajajo. Krščansko-socialni list »Grazer Volksblatt« pa

igra čudno vlogo v celi zadevi. Ne upa si nastopiti odločno proti Súdmarki in simpatizuje očitno z njo. Pisma od naše strani ne sprejema, ali jih krajša. In Súdmarka protestantizira!

§ Kaj pa pravi k tem vlada? Ali je to brez politične nevarnosti, da se naseljuje tukaj toliko nemških državljanov? Prosimo prav lepo poslance, da stavijo v tej zadevi interpelacijo v državnem zboru. Podatki so jim pri nas na razpolago.

§ Št. Ilj v Slovenskih goricah. Tukaj je zopet »Súdmarka« stegnila roke po enem najlepšem posestvu. Kupila je namreč nekdanjo Repnikovo gostilno za 43.000 kron. Meja se pogreza. Naši slovenski kapitalisti pa rajši kupujejo posestva na Gornjem Štajerskem, ter dajejo za nje milijone, tu pa, kjer bi kaj koristili narodu, mežijo na obe očesi. Tako bo vsled naše krivde nekega lepega dne padel slovenski Št. Ilj. Nemci pa si bodo zgradili zopet eno stopnico k svojemu mostu do Adrije.

§ Súdmarka je kupila veliko Brusovo gostilno v Št. Ilju. Brusu je dala Jabička 6000 kron. Naseli najbrže zopet protestante. Slovenci gledajo mirno to delovanje Súdmarke.

§ »Novi Slovenski Štajerc« je pokazal svojo barvo, namreč, da je vreden bratec »Narodnega Lista« in »Domovine«. Zato pa se tudi ne more več misliti, da bi bil on list nad strankami, ampak je glasilo »Narodne stranke«, izhajajoče na Kranjskem. Moramo pač res častitati »Narodni stranki«, da ima toliko listov. Glavna sta seveda »Narodni List« in »Domovina«. Bolj postranska sta »Novi Slovenski Štajerc« in »Slovenski Narod«. Če jim kaže, vprežejo tudi »Zadrugo« v politični voz in ob volitvah se navadno vežejo tudi s »Štajercem«. Taki so naši napredni junaki! — Kakor smo pred kratkim brali, sta se mislila v Celju poročiti »Narodni List« in »Domovina«, da bi v zakonski zvezi kot dnevnik širila svoje neslanosti med ljudstvo. Toda »Narodni List« si je baje premislil. Menda ima brezzoba devica »Domovina« premalo dote? — Mislimo, premalo naročnikov? Sililgoj.

§ »Narodna stranka« je izgubila korajžo do shodov. G. Lesničar se je bojda neke izrazil, da za 20 poslušavcev ni vredno se voziti na shod ter tam še tako bridke slišati, kakor se mu je že večkrat zgodilo. Zato pa so sedaj sklicali za dne 28. junija v Celje shod zaupnikov, da se pogovorijo, kaj je vzrok, da so njihovi shodi tako slabo obiskani, in še tisti udeleženci so večinoma »Zvezarji«.

§ Petindvajsetletnico kot industrijalec in trgovec je slavil včeraj v Celju veleugledni g. Peter Majdič. Naj bi še mnogo let deloval na čast in procvit slovenske trgovine!

§ Važen odlok upravnega sodišča. V Jarenini je pred petimi leti sklenil tamošnji krajni šolski svet, da se vpelja v petem razredu nemški poučni jezik. Jareninska narodna občina je proti temu sklepu rekurrirala na vse inštanice, a vse zastonj. Povsod je bil rekurz odbit. Občina se ni vstrašila in je celo rekurz predložila upravnemu sodišču. Po petih letih je zdaj rekurz ugodno rešen. Krajni šolski svet mora svoj sklep preklicati. Upravno sodišče utemeljuje svoj odlok s tem, da pravi, na ljudski šoli mora biti enoten poučni jezik. Živela narodna občina na jezikovni meji!

§ Birma v jareninski dekaniji. Na binokostni ponedeljek je bila birma v Št. Ilju, v torek v Št. Juriju na Pesnici, na trojiško nedeljo v Jarenini, ponedeljek 15. junija v Št. Jakobu, torek 16. junija v Svečini.

§ Brzovlak povozil otroka. Blizu Št. Iljske postaje je povozil vlak v petek nekega otroka-šolarja in ga popolnoma razmesaril.

Koroške novice.

k Novo mašo bodo peli letos sledeči gospodje četrtletniki iz celovškega semenišča: Albert Blasi, Anton Kohlmeier, Rudolf Messinger, Josip Rudl, Fran Seirer, Anton Stritof, Marko Grič, Leopold Hank, Fran Kogler, Izidor Meierhofer, Fran Mikula, Fran Schenk in Andrej Truppe.

k Vsprejemni izpiti se vršijo v Celovcu za učiteljsko pripravnico dne 5. in 6. julija, za gimnazijo dne 6. in 7. julija in 15. septembra, za realko dne 6. julija in 16. septembra, za meščansko šolo dne 6. julija in 15. septembra.

k Dalmatinci so se peljali 16. t. m. ob 4. uri popoldne skozi Celovec, vračajoč se v domovino od slavnostnega spreveda na Dunaju.

k Napaden je bil v noči na ponedeljek, 15. t. m. v Beljaku pri dravskem mostu, torej v mestu, trgovski pomočnik Roman Dörner, ko je šel domu, od dveh potepuhov. Vrgla sta ga na tla in mu hotela vzeti

uro in denar. K sreči je pa prišlo po cesti nekaj izletnikov, ki so rešili napadenega. Dorner je bil tudi telesno poškodovan.

K Pri vojaški slavnosti v Beljaku, kjer je obhajal 16. t. m. 9. lovski bataljon stoletnico obstoja, je bil navzoč tudi korni poveljnik, podmaršal Potiorek. Na vežbališču je imel vojno mašo vojni superior 3. zbora, Anton Jaklič. Pri slavnosti so bile zastopane vse civilne in vojaške oblasti s Koroškega, kakor tudi deputacije s Štajerskega.

Dnevne novice.

+ Kranjci na Dunaju in golazen v dr. Tavčarjevem časnikarskem plašču. »Slovenski Narod« je pisal pred jubilejnim izprevodom na Dunaju, da so na Kranjskem zadevo taki ljudje sprejeli v roke, da je blamaža gotova stvar. Blamaža je bila res, a — na »Narodovi« strani. Vse dunajsko časopisje hvali Kranjce in njihov nastop, niti najzagrizenejši šmok se ob splošni pohvali kranjske skupine ni upal zateleti v kranjske skupine, dasi so korakale pod plapolajočimi našimi trobojnicami. Samo en list v Avstriji obrekuje in se laže, in ta list je »Slovenski Narod«, katerega pisarjenje je tembolj žalostno, ker se je samo ta slovenski pisan list ponižal do laži in celo do obrekovalja domačih ljudi. Naj sodi o centralnem odboru na Dunaju kdo kar hoče, eno se mora priznati udeležnikom, da so sijajno rešili čast izprevoda in da je bil izprevod velesijajen. V tem se strinjajo vsa mnenja, ki so tudi edina v tem, da je izprevod ravno vsled svoje naravnosti daleč prekosil celo sijajni Makartov izprevod. »Slovenski Narod« pravi, da se »Berliner Tagblatt« čudi, da so Dunajčani trpeli, da se jim nudi takšen »šund«, kot sijajna jubilejska prireditev. Imamo v rokah »Berl. Tagbl.«, iz katerega časih gleda berolinska zavist proti procvitajočemu Dunaju, in ta list piše: »Slavnostni izprevod se je sijajno posrečil in je prekosil vsa pričakovanja, nudi je blesteč prizor umetniškega sijaja zgodovinske resnice in pristnosti«. Tudi pri »Berliner Tagblatt-u« so kranjske skupine vzbujale pozornost, ker so tako pristno kazale »ihr eigenartiges nationales Leben«. »Narod« dalje piše, da so Kranjci trpeli na Dunaju glad (!) in da so Kranjci v svojem ogorčenju zapustili slavnostni izprevod pred oficijelnim koncem in so se odcepili od izprevoda že pred začetkom Taborske ulice, da bi se vrnili v Prater, utemeljuje svoj korak s tem, da po takšnem stradanju ne morejo več prenašati nadaljnjih štrapasov. Kranjski izprevodi na Dunaju je videlo in pozdravljalo tudi najmanj 1800 Slovencev, med njimi tudi mnogo ljubljanskih liberalcev, pri katerih bi se bil »Narod« lahko informiral, predno posnema take neresnice iz »Kärntner Tagblatt-a«, ki hoče menda s tako pisavo prikrivati, da je par koroških skupin — omagovalo. Kranjske skupine so ves čas korakale v najvzornejšem redu, bile so menda edina narodnostna skupina, ki se je vrnila pred »Rotundo« v takem razpoloženju, v kakršnem je odkorakala, zato so jo spremljevali tudi gromoviti klici pohvale, da, — občudovanja. Kranjske skupine ne le, da niso zapustile izprevoda, imele so tudi najdaljšo pot. Kranjci na Dunaju niso bili lačni, kaj takega se more k večjemu pisati o vdeležencih kakih vsesokolskih izletov. Tudi ob slovesu posameznih skupin se je kazala splošna zadovoljnost s poletom na Dunaj, in lahko rečemo, da kranjski liberalci še nikdar niso spravili skupaj kaj takega, kakoršen je bil ta izprevod kranjskih skupin po cesarskem Dunaju. Lopovstvo je, če sedaj slovensko pisan list hoče zmanjšati pomen te zmage naših udeležencev ter da tako nizko kaže, da ni vesel uspeha, ki bo gotovo le na korist deželi ter da bi se on pravzaprav veselil le blamaže. Taki so lumpje, ki jemljejo široki dr. Tavčarjev plašč, da se pod njim skrivajo. Dr. Tavčar naj kupi »Zacherlin« in naj z njim poškropi to golazen, ki lazi po njegovem časnikarskem plašču! Veliko narodno delo, ki ga je izvršil ljubljanski pripravljavni odbor in ki ga hoče še nadaljevati, ne zasluži obrekovalja, ampak podpore vseh dostojnih ljudi.

+ »Narod« je izdal svojo veliko uredniško tajnost! Včeraj je »Narod« izdal vir svojih političnih, umetniških in drugih svetovnih informacij v splošno zabavo ljubljanskega občinstva. Ta vir je, kakor se čita včeraj v »Slovenskem Narodu«, dunajska krajcarska »Illustrierte Kronen-Zeitung«, ki je udeležnike s Kranjskega v svoji znani modrosti menda dala pod naslov »Das Gottscheer Land«. Iz tega sklepa »Narod«, da so se Kranjci na Dunaju pokočevali. — Torej »Illustrierte Kronen-Zeitung« je nezmotljivi vir za vse »najpametnejše« liberalce »Narodovega« kalibra. Sedaj razumemo, zakaj »Narodovi« gospodje s svojim obzorjem niso nad »Illustrierte Kronen-Zeitung«.

+ Dunajsko časopisje in kranjske skupine v jubilejnim izprevodu na Dunaju. »Reichspost« poroča: Trobentači s fanfarami so vodili Kranjce; imeli so s seboj slovenske trobojnice. Tu se je razvijalo bogastvo in mnogoličnost v nošah, ki sta napravila izviren vtis, zlasti vsled nenavadnih ženskih avb, med katerimi so bile nekatere v glavnem rjavkaste in skoro grebenu petelina podobne. Najlepši so pa bili vendarle Belokranjci, vsi, moški in ženske, oblečeni v belo platno, kmetice s prijetnimi belimi, skoro pajčolanu podobnimi rutami na glavah, — noša, ki je značilno izrazita, da v pestrobojni sliki vpliva uprav pomirljivo. Zelo je ugajala in med prijatelji poezije vzbudila vesele tople spomine skupina z »Zlatorogom«, belim, bajnim gamzom z zlatimi rogovi, ki je na nasilih molen iz okvirja planinskih rož. Planinske cvetke so krasile tudi palice kmečkega ljudstva in ženitvanjskih gostov; tudi ženske so imele palice s šopki planinskega cvetja. Tudi Kočevcev je bila dolga vrsta, veseli fantje in ljubke žene jasnih lic, ki so bile čudne videti v dolgih svetlih nošah, ki spominjajo že nekoliko na slovanske noše. Lepa skupina noš z ljubljanskega barja, ženske z belimi pečami z zlatom vezanimi so vzbudile mnogo dopajenja. Planinci, lovci, planšarice, divji lovci, gozdarji v izvornih nošah so izpopolnjevali sliko kranjske skupine — List »Die Zeit« je v poročilu o cesarskem jubilejskem izprevodu zlate avbe Kranjce tako je pohvalil: Krasne, z zlatom vezene avbe Kranjce spadajo med najlepše in v umetniško-ornamentalnem oziru najdragocenejše predmete, kar jih proizvaja ljudska umetnost avstrijskih žena. To je predmet, ki bi se zanj moralo deliti nagrade, da se med ljudstvom ohrani in posnema stare umetnine. S težkim zlatom, z biseri in pisanimi kamenčki so vezene. — O kranjskih dekletih, ki so obiskale parlament, piše »Neuigkeits-Weltblatt«: »Pozornost je vzbudila skupina kakih šestdeset prekrasnih deklet s Kranjskega, ki so prišla po tri v vrstah s palicami v rokah, ki so bile s cvetjem ovite, v dvorano. Med njimi so prave krasotice. In dobre volje morajo biti, kajti neprestano se smejejo in kažejo svoje prelepe, kakor bisere nanizane zobe. Kdor jih prosi za cvetko »v spomin«, podaré mu z ljubkim priklonom pol šopka.« — »Arbeit. Zeitung« piše: »Imponujoče se približajo Kranjci s fanfarami in banderiji na konjih. Veliki sijaj in živost barv povzročita, da je belokranjska gostija dvakrat zanimiva. Temu sledi neprisiljena skupina slovenskih noš iz ljubljanske okolice. Nato omenja lovske skupine z motivi iz »Zlatoroga«, kranjske pravljice o gamsu z zlatimi rogovi.« »Zeit« piše o »interesantnih tipih« v kranjskem sprevedu in povdarja veliko interesantnost »Zlatorogove« skupine. — »Neue Freie Presse« piše: »Tudi udeležba Kranjske je bila zelo velika. Interesantna je bila uprizoritev starih slovenskih pravljic in navad. »Zelenega Jurija«, ki simbolizira probujenje spomladi, in motivi iz »Zlatorogove« pravljice. — »Wiener Allg. Zeitung« omenja kranjske skupine takoj za Poljaki in pravi: »Prekrasno podoba je razkrila dežela Kranjska, odkoder so prišli Slovenci in kočevski Nemci v raznih pestrobojnih posameznih skupinah.« — Tudi drugi dunajski listi kranjske skupine le hvalijo. Pošten domoljub more biti tega priznanja le vesel.

+ Za jubilejni spreved so poslali pripevke: Neimenovani po dežel. glavarju 100 K, hranilnica in posojilnica v Selcih nad Škofjo Loko, baron Egon Zoiss, Dvor p. Kranju po 20 K, hranilnica in posojilnica Bloke 15 K, dvorni svetnik Jos. Dralka v Ljubljani 12 K, Viljem baron pl. Rechbach, okrajni glavar v Rudolfovem, hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kranju, Alojzij Jenčič, c. kr. sod. svetnik v p., Ljubljana, Magdalena Zehner, Ljubljana, županstvo Lipljene p. Turjaku po 10 K, dr. Anton Pilshofer, vladni tajnik v Rudolfovem, Ignacij Zupanc, župnik v Predosljah, Alojzij Šarc, župnik v Šmartnem pri Kranju, dr. Fr. Ks. Gnidovec, semeniški prefekt, Fran Ferjančič, podvodja semenišča v Ljubljani, posojilnica v Toplicah, Oto Merk, c. kr. okr. komisar v Črnomlju, Michael Bulovec, uršulinski spiritual, Oskar Evglisch, inspektor, Smielowski, stavbenik v Ljubljani, Jos. Golmajer, župnik, Vache, Tomaž Rožnik, župnik, Fran Smid, posestnik v Selcih nad Škofjo Loko po 5 K, Alojzij Kummer, župnik v p., Stara Loka 3 K, Anton Verbaj, župnik v pok., Ljubljana in Jože Kastelic iz Klečeta pri Žužemberku po 2 K.

+ Z Dovjega in Mojstrane je bilo na jubilejnim izprevodu 31 družic, lovcev in pastirjev pri skupini »Zlatorog«; vsi v pristni, 100 let stari noši. Dr. Robida in prof. Zmitek sta izjavila, da sta našla tukaj najboljše. Po sprevedu smo se v soboto pred Rotundo dali fotografirati v skupinah in posamezno. V nedeljo popoldne

se damo fotografirati na svoje stroške zase v Mojstrani pri Šmercu, vsi v ravno tisti narodni noši. Čast g. Pibru, župniku, ki je bil vlakovodja, in ves vzdržal izvrsten red, nobenega zgubil, vsi Gorenjci so se na njegov opomin uljudno in olikano obnašali, tako, da tudi na Štajerskem in Koroškem nazaj grede niso imeli »Heilovci« kakaga povoda zoper nas demonstrirati. Tudi zajutrak domov grede in obed ob 2. popoldne, vse se je vršilo v redu. Pevski zbori so večkrat peli lepe slovenske umetne, in narodne pesmi, pa nikjer nismo Nemcev izzivali. Ko pridemo na Jesenice, smo se ločili. Župnik Aljaž se zahvali v imenu gorenjskih Dolincev za izvrsten red: gg. odbornikom dr. Robidi, prof. Zmitemu, nadinženerju Škabernetu, inž. Podkrajšku, posebno g. župniku Pibru, ki je bil vlakovodja in nobenega Gorenjca ni izgubil in neutrudno in požrtvovalno skrbel za red in strogo disciplino. »Bog živi presv. cesarja Franca Jožefa.« konča župnik Aljaž in vse občinstvo na Jesenicah trikrat zakliče: »Živio!« Potem govori še dr. Robida in župnik Piber; vsi smo šli navdušeni domov, polni najlepših spominov. Vsi so rekli: Dunajčani so jako uljudni in prijazni in postrežljivi. Tudi trdi Nemci so nas pri sprevedu navdušeno pozdravljali z robci mahali in navdušeno klicali »Živio« in »Civio«. — Pa tudi Slovenci so se na potu in na Dunaju lepo in dostojno vedli. Pri tolikih tisočih tujcev ne more biti postrežba vselej točna, pa bili smo potrpežljivi in uljudni, kar nam je g. Piber že naprej priporočal, zato, da Gorenjci delamo čast slovenski domovini. Slava tudi g. deželnemu glavarju Šukljeju, ki je neumorno delal, da se spreved častno izvrši. Ko ne moremo koj dobiti svojih zabojev z obleko, in sem jaz (Aljaž) že opešal, on hitro skoči po Rotundi sem ter tje ter nas Kranjce združji. Bili smo tudi ob Donavi, Leopoldsbergu in Kahlenbergu in točno ob pol 7. uri zvečer v nedeljo zopet pri Rotundi, kjer smo sedli na poulično železnico in šli na West-Bahnhof.

+ Društvo slovenskih učiteljic. K zadnji notici se nam še piše: Opozarjamo še na to, da se je zadnjega zborovanja društva slovenskih učiteljic udeležil Gangl in da ga je predsednica slavila kot »našega Gangla«. Jakliča niso v tem društvu nikdar proslavljale, tega socialnodemokratskega svobodošolarja pa proglašajo za svojega patrona. Tudi med učiteljicami je terorizem od gotove strani h od in ga bo treba zlomiti. Komandi od liberalne strani se je vedno vse klanjalo in pred njo trepetalo, naše somišljenice pa se niso upale na dan. Skrajni čas je, da te razmere, s katerimi tudi večina učiteljic ne more biti zadovoljna, že enkrat prenehajo.

+ Shod na Krki. V nedeljo popoldne ob 3. uri je imel shod v šoli deželni poslanec J. Mandelj. Zbralo se je mnogo mož in mladeničev. Govoril je nekako takole: O delovanju deželnega zbora ne morem še poročati. Zato vam hočem povedati le nekaj splošnega. Naša stranka se ne ravna po župnikih in kaplanih, ampak po svojem programu, začrtanem na treh katol. shodih. Ker pa vidimo, da se duhovščina mnogo žrtvuje za naš narod in ker je naš program versko-političen — v verskih stvareh pa imajo govoriti le duhovniki — zato gremo skupno z duhovščino. Naš program za prihodnje delovanje v deželnem zboru je sledeč: Vera se ne sme izbaciti iz šole, ker šola nima samo name-na učiti, ampak tudi vzgojevati. Nadalje se mora šola tudi bolj praktično urediti, nego je sedaj; zlasti po deželi se mora gledati bolj na pouk v kmetijstvu in gošpodarstvu. V finančnem oziru stoji naša dežela zelo slabo. Zato se ustanovi deželna banka, v kateri bo lahko dežela jemala naposodo, pa tudi shranjevala, kar ji bo preostajalo. Ustanovila se bo tudi deželna živinska zavarovalnica, ker gre v naši deželi približno do tri odstotke živine v nič, privatne zavarovalnice pa ne morejo izhajati, ker se blagajna prehitro izprazni. Upam da bo danes leto ta živinska zavarovalnica že ustanovljena. Ustanoviti se mora pa tudi deželna zavarovalnica za življenje in ogenj, da ostane denar v deželi, ki gre sicer v druge kronovine. Ker pa poslanci ne moremo delati čudežev, zato je treba, da kmet tudi sam kaj stori. Treba mu je organizacije, pristopiti mora h kmetjski zvezi, ki se ustanovi v kratkem za ta sodni okraj. Zaključil svoj govor z željo, naj bi se tu kmalu ustanovila živinorejska zavarovalnica. Nato omeni še gosp. nadučitelja Pirnat, naj izproži g. poslanec v deželni zbornici to misel, naj se šola reformira v tem oziru, da se kmetjskih otrok ne bo sililo pred sedmim letom v šolo in da se jih bo izpustilo iz šole takoj, ko zadobe tisto znanje, ki jim ga zamore šola dati. Shod se zaključil z Živio-klici na g. poslanca.

+ Spomin na rajnega dekana Erjavca. Iz Novega mesta se nam piše: Vest, da je blagi kanonik in dekan Matija Erjavca na

tak grozen način moral končati svoje življenje, je vse globoko užalostila; vse se zgraja nad tem groznim zločinom. Ko je zadnjič mil g. prošt dr. Elbert slišal, da je blagi rajnik obolel, je hitel ga obiskat s preč. g. kanonikom Kajdižem, kakor sta mu bila obljubila na sestanku dekanov. Prošt se je izzrazil doma in v Ljubljani: Rad bi bil šel g. dekana obiskat šele po birmanju, a bojim se, da bi ga več ne dobil med živimi, kakor se mu je to že jedenkrat pripetilo v enakem slučaju. In resnično bi bilo. Kako vesel je bil obiska svojih prijateljev in častivcev; s kakim ponosom jima je pokazal prostore vinske zadruge, posojilnice in novo vzorno klet, ter tudi stavbeni prostor za zavod šolskih sester in nameravane nove cerkve. Kako živahno je pripovedoval o izletu v Sorico in o obisku ranjcega knez nadškofa Zorna pred 15 leti, katerega so se udeležili: knezškof Missia, dekan Erjavca, tedanji župnik v Šturiji Arko in kn.-šk. tajnik Elbert; vsako dogodbico tega izleta je znal jako zanimivo popisati. Ko so se prijatelji zadnjič ločili, pač nobeden ni mislil, da bo eden izmed njih moral tako kmalu in tako grozno končati svoje življenje. Prošt doktor Elbert je gospodu kaplanu Gabrščku, ki mu je naznanil smrt, poslal sledečo brzojavko: »Novomeški kapitelj in dekanjska duhovščina izraža duhovščini Vipavskega dekanata iskreno sočutje ter se zgraja nad tem groznim zločinom.« Requiem, ki ga je imel prošt za ranjcega, ker ni mogel iti na pogreb, so se udeležili: vodstvo kmetijske šole na Grmu, dva učenca te šole, vipavska rojaka Vidrih in Krhne ter vpokojeni vodja g. Rihard Dolencec, dolgoletni osebni prijatelj dekana in kanonika in drugi verniki. R. l. P.

+ Tržaški smrkolini so 15. t. m. demonstrirali proti udeležencem jubilejnega izprevoda, ki so se vrnili z Dunaja. Žvižgali so in peli znane duhovite tržaške pesmice. Policije je bilo okoli 200 mož. Energično je razgnala mlado svojat, prepodila nekaj demonstrantov, tudi od kavarniških miz na prostem in več fantalinov zaprla. Večina so bili takoj na licu mesta obsojeni na 14 ali 6 dni zapore in na različne globe. So vredni pajdaši naših »Narodovcev«.

+ Za Simon Gregorčičev Dom je darovala »Centralna posojilnica v Gorici« vsled sklepa načelstva 2000 K.

+ Jubilejna pletarska razstava v Radovljici. V nedeljo, 21. t. m. ob ½10. uri dopoldne se vrši v Radovljici slovesna otvoritev jubilejne pletarske razstave v prostorih c. kr. pletarske šole. Kakor že svoječasno poročano, ima prireditev te razstave namen povzdige pletarstva in vrboreje v naši deželi. Z ustanovitvijo c. kr. pletarske šole v Radovljici se je zanimanje za to domačo industrijo med Slovenci intenzivno razširilo. To znači, da Slovenci nikakor nismo ono »zaspano« ljudstvo, kakor se nam očita, marveč da nam je treba samo gotovega impulza, da se dvignemo do resnega dela. Pletarska razstava v Radovljici nam s svojimi velezanimivimi pojavi pokaže, na koliko višino napredka se je pletarstvo dosihod že razvilo. Razstave se vdeležuje poleg domače šole več starejših pletarskih šol Avstrije s svojimi izdelki. Ker je pletarstvo ena najmodernejših industrij, z velikim ozadjem krepke bodočnosti, ker ima naše domače pletarstvo smoter iztisniti od domačega trga vnani precej izdatni uvoz, in ker je s pletarstvom v tesni zvezi domača, našemu ljudstvu lepe dobičke zagotavljajoča vrboreja, se je nadejati, da se prijatelji domačega napredka v obilnem številu udeležijo te velezanimive razstave. Čisti dohodek razstave je namenjen v podporo ubožnim učencem pletarske obrti. Razstava je odprta od 21. junija do 1. septembra t. l., in sicer od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Vstopnina 20 vinarjev za osebo.

+ Nevarno je zbolel veleč. gospo. dekan Franc Jug v Šmarju pri Jelšah. Zadel ga je mrtvoud na levi strani. Poleg tega so se mu še pljuča vnela. Priporoča se v molitev!

+ Gasilni dom v Št. Vidu nad Ljubljano. Ob veliki cesti, ki pelje v prijazni Št. Vid, so postavili vrli Šentvidčani lep dom, ki bo služil za shrambo gasilnega orodja, obenem pa bo tudi shramba za lepo se razvijajočo ondotno kmetijsko društvo. Dom je postavljen v proslavo jubileja cesarjevega in se bo slovesno blagoslovil dne 5. julija t. l., na kar opozarjamo že zdaj naša društva. Kakor čujemo, bo to lepa prireditev, s katero hočejo zavežni Šentvidčani pokazati, da jim je resna skrb za gospodarski in kulturni napredek njihove občine.

+ Tatvina v župnišču. V nedeljo je tat vlomil tudi v župnišču Kazlje, dekanije Tomaj na Krasu. Iz župnišča so šli vsi v cerkev k službi božji, medtem je prišel tat, in vse odprl in pokradel, kar je dobil. Govori se tudi, da so v nedeljo med službo božjo dopoldansko tatovi kradli v Ajdovščini.

— Škaručna, dne 16. junija. Minolo nedeljo, dne 14. t. m., popoldne, vršila se je, kakor je bilo že objavljeno, slovesnost blagoslovljanja zastave za tukajšnjo šolo. Zastavo izdelala je v resnici zelo okusno g. Hofbauer za zmerno ceno, katera je bila v malo dnevih nabrana pri tukajšnjih domačinih in nekaterih drugih mladino-ljubih. Zastavo je blagoslovil č. g. duhovni svetnik-župnik Žužek, kateri je imel pri tem zelo umesten nagovor o svetnikoma na zastavi, Devici Mariji in sv. Alojziju. Kumovala je hčerka tukajšnjega župana, g. M. Sršena, Franjica, gojenka gospodinske šole. Nato so se menjavali v šolski sobi nagovori — osobito navdušen č. g. svetnika o 60letnici cesarjevi — i ljubke pesmice, katerim je prisostvoval tudi g. deželni šolski nadzornik Hubad, tukajšnji rojak. Nato so se zbrali mladina in mnogo gostov na prostornem senčnem dvoru g. župana, kateri je k slavnosti gmotno naj-več žrtvoval; pohvalno je omeniti tudi še drugih, kateri so po svojih močeh pripomogli, da je slavnost tako krasno uspela, osobito g. učitelja žebreta in soproge. O mraku so se udeleženci razšli; gotovo ohranijo vsi v spominu tako redek dan patrijotične slavnosti.

Ljubljanske novice.

Deželnozborske galerije.

Dne 19. t. m. se zopet snide deželni zbor. Z ozirom na to opozarjamo obiskovalce kranjskega deželnega zbora, da veljajo tudi za to zasedanje dosedanj predpisi glede na oddajanje vstopnic za galerije, namreč: Srednja loža je prezidijalna in razpolaga ž njo prezidij. Desna, takozvana uradna loža, je rezervirana za uradnike politične in avtonomne uprave. Za častnike je rezervirana posebna častnikarska loža. Na splošnih galerijah bo prostor za sedeže od stojišč ločen, za sedaj samo provizorično. S sedeži, ki bodo vsi numerirani, razpolagajo deželnozborski klubi in sicer po razmerju števila svojih članov. Tudi na stojišča bo vstop dovoljen le proti vstopnicam. Kadar bodo galerije polne, bodo v obvestilo občinstvu nabite tablice z napisom: »Vstopnic ni več.« Ravno tako bo nabito, kje se dobivajo vstopnice.

Ij S. K. S. Z. ima v petek ob pol 8. uri zvečer sejo v prostorih S. K. S. Z.

Ij Procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici se udeleži »Slovenska krščansko-socialna zveza« po odposlanstvu z zastavo.

Ij Spored procesije presv. Rešnjega Telesa v stolnici. Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. Okolu pol 9. ure se prične pomikati procesija, ki gre: Po Glavnem trgu skozi Špitalske ulice pred frančiškansko cerkev: I. blagoslov. — Skozi Wolfove ulice, mimo »Zvezde« (blagoslov č. in kr. vojaštvu) in Gosposke ulice pred Križevniško cerkev: II. blagoslov. — Skozi Križevniške ulice, čez šentjakovski most, pred šentjakobsko znamenje: III. blagoslov. — Po Starem in Glavnem trgu pred mestno hišo: IV. blagoslov. — Razvrstitev: 1. Župne procesije z banderi: a) trnovska, b) frančiškanska, c) šentjakobska. 2. Šole: a) nemška deška šola, b) III. mestna ljudska šola, c) I. mestna ljudska šola, č) strokovna šola, d) pripravnica, e) realka, f) II. gimnazija, g) I. gimnazija. 3. Stolno-župno bandero sv. Nikolaja. — Trgovska šola. 4. Društva: a) Krščansko-socialna zveza z zastavo, b) katol. društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, c) bandero tesarjev, č) pekovoško bandero. 5. Tretjeredniki z banderom. 6. Dekliška Marijina družba z banderom. 7. Bandero »Naše ljube Gospe«. — Ženske svetilke. »Krščanska ženska zveza«. 8. Bandero presv. Rešnjega Telesa. — Moški svetilke. Moška Marijina družba. Vincencijeva družba. 9. a) Dečki, b) deklice z (neprižganimi) svečami. 10. C. in kr. vojaštva I. oddelek. — Vojaška godba. 11. Mestni magistrat. — Trgovska zbornica. — C. kr. uradniki. — Deželni odbor. 12. Oo. frančiškani. 13. Duhovščina in Presvetli z Najsvetejšim. 14. C. kr. deželni predsednik z uradniki deželne vlade. 15. C. in kr. vojaštva II. oddelek. — Opomba. Udeležniki procesije naj skrbno, da se procesija ne trga in da se po danem blagoslovu kar najpreje urede in jamejo dalje pomikati. — Takt in pijeteta zahtevata, da so vsi, ki procesijo od strani gledajo, odkriti, zlasti še pri blagoslovih, in da se vedejo povsem dostojno in spoštljivo.

Ij Trnovska procesija se prične jutri zjutraj ob 4½., pri isti bodo naznanjali blagoslove strelj z Grada.

Ij Brivnice se zatvorijo jutri ob 9. uri dopoldne, na kar opozarjamo občinstvo.

Ij Občni zbor delniškega društva »Union« se je vršil včeraj popoldne. Zastopanih je bilo 759 delnic. Položaj »Uniona« ni za sedaj še ugoden in sicer poglavito za

to, ker se še niso oddale vse delnice tretjega izdanja in mora društvo velike svote plačevati za obresti in ker društvo ni imelo sreče z dosedanjim ravnateljem. Zanjega pol leta, ko je odbor imel vse v lastni oskrbi, posrečilo se je odboru, zlasti predsedniku dr. Gregoriču, da so se gmotne razmere po energičnem in vztrajnem delu gg. odbornikov zelo izboljšale in je sedaj položaj tak, da bo mogoče kmalu doseči v društvu ravnotežje, ako se oddajo še neprodane delnice tretjega izdanja. Ker podrobnejše poročilo o občnem zboru še sledi, omenimo za danes, da sta pred dopolnitvami volitvami v odbor izjavila prelat A. Kalan in primarij dr. V. Gregorič, da ne moreta več vsprejeti event. nove izvolitve. V upravnih svet so bili nato izvoljeni gg.: dež. poslanec J. Mandelj, trgovec Ant. Kobi, dr. Ivan Zajec in Avguštin Zajec, uradnik pri c. kr. finančnem ravnateljstvu; v nadzorovalni svet pa gg.: J. Rašica, kanonik Sušnik, dr. Pegan, Ivan Podlesnik in Fr. Leskovec.

Ij Iz deželne službe. Kot praktikant pri deželnem tajništvu je sprejet g. Bronislav Fischer.

Ij Hrvaški srednješolci napravijo dne 3. julija izlet v Ljubljano. Ob ti priliki priredi njihov združen orkester koncert v »Narodnem Domu«.

Ij Vič - Glince. K slavnosti posvečenja nove cerkve. V torek zvečer je imel pridigo ob 7. uri č. g. P. Ernst, frančiškan iz Ljubljane. Govoril je mnogobrojno zbranim vernikom o sv. Antonu, velikem čudodelniku in priprošnjiku pred Bogom. Z vnetimi besedami je priporočal njegovo češčenje. — Procesija s presv. Rešnjim telesom na Viču bo na praznik v četrtek. Začne se zjutraj ob 6. uri s slovesno sveto mašo. Popoldne ob pol 3. uri bo pridiga in litanije.

Ij Požar v Rudniku. Matiju Mostar, posestniku v Rudniku št. 22, je dne 15. junija ob eni uri popoldne pogorela šupa, vezan kozolec s podom, veliko drva, butar, nastile in orodja itd. Škoda se ceni na 2000 K. Ljudje, ki so hitro na pomoč prihiteli, so rešili, da ni pogorela hiša s štalo in sosedov pod, štala in hiša. Prišli so tudi iz Ljubljane ognjegasci na pomoč. Vsim bodi lepa hvala! Kdo je ogenj povzročil, se ne ve. Gospodar je zavarovan baje le za 600 K.

AVSTRO-OGRSKA.

Vseučiliška stavka.

Marchet je izjavil v zbornici, da bodo nastopili proti vseučiliščnikom z vso strogoostjo, če se bo nadaljevala stavka. Govori se, da se odpošlje Wahrmond na znanstveno potovanje v inozemstvo in pa, da ga nagovarjajo, naj prevzame stolicu na strassburškem vseučilišču. Wahrmond pa s tem ni zadovoljen. Inmoški rektor Skala je demisioniral. Svobodomiselni študent pravi, da je priredil včerajšnje kravale zato, ker ga je razjaril oklic na tehniko, da se prično v petek zopet predavanja in vaje. A demonstrantov ni bilo veliko, samo 500. Seveda pa češka judovsko časopisje o tem neznatnem kravalu izkrokanega svobodomiselnega študenta tako, kakor da bi bili mlečozobi mladiči prekucnili svetovni red in napravili na Dunaju preobrat. Rektor dunajskega vseučilišča je izjavil, da upa na to, da se prično vseučiliška predavanja še ta teden, ker hoče pregovoriti vseučilišnike, da opuste štrajk. Uboji dunajski rektor, ki je tako boječ, da se boji tistih študentovskih judovskih hlapcev, ki ubogajo judovske častnikarske mazače in štrajkajo na njihov ukaz, dasi še sami ne znajo, zakaj štrajkajo. Na praškem češkem vseučilišču se je vršilo nekaj predavanj, ki so jih pa sistirali, ker so priredili judovski študentovski hlapci demonstracijo.

Čudno vlogo igrajo vseučiliški rektorji, ki nam kažejo vso neznačajnost takomenovane »svobodne vede«. Kdo drugi, kakor vseučiliški rektorji so zakrivil, da so dijaki stopili v štrajk? S hujskajočimi govori in oklici so liberalni in judovski vseučiliški rektorji nagnali dijake v štrajk. Zdaj pa, ko so rektorji v konferenci pri učenju ministru videli, da država ne more več slediti njihovi semitski furiji, se je kar naenkrat vseh 16 rektorjev obrnilo proti dijakom in jim groze s posledicami, ako takoj ne opuste stavke. Rektorji zdaj kar naenkrat ne vidijo nobene nevarnosti za svobodo znanosti, ako Wahrmond ne sme predavati v inomestu, temveč bo moral iti v Prago. Torej judovski hlapci, ki zdaj plešejo, kakor jim g. Moriz Benedikt od »Neue Freie Presse« piska, zdaj pa ležijo na trebuhu pred vlado. Rektorji imajo zdaj na vesti dijaški štrajk, ki so ga oni pospeševali, zdaj pa ga desavonirajo.

Ogrsko-hrvaški državni zbor

je včeraj odobril v drugem branju zakonski načrt o brezplačnem ljudsko-šolskem pouku.

Telefonska in brzojavna poročila.

MORILEC DEKANA ERJAVCA.

Trst, 17. junija. Viktor Pangerc je že leto dni sodno ločen od svoje žene, ki je v pijanosti grdo ravnal ž njo. Delj časa je stanoval pri bratu Josipu, ko je bil nastavljen pri železnici v Trstu. 15. marca t. l. je šel proti Ljubljani dela iskat, pred tremi tedni se je vrnil zopet k bratu, ki se je med tem oženil. Na binkošno nedeljo je izginil iz bratovega stanovanja ter se ni več prikazal. Kje je bil ves ta čas, še ni dognano.

Trst, 17. junija. Redarstvo molči o uspehih hišne preiskave v nekdanjem stanovanju Pangerčevem. Isti je rekel, da se je iz Štanjela do Rocola peljal po železnici. Prenočil je v hiši nekega prijatelja, ki ga noče imenovati. Zanimivo je, da se dela, kakor bi ne znal italijanski. Na rešilni postaji, kjer si je dal obvezati rano, o kateri je rekel, da ne ve, kako je dobil, je govoril samo slovenski. Priznal je, da je vzel samo štiri novce po pet kron.

Vipava, 17. junija. Viktor Pangerc je bil pred enim mesecem zadnikrat na domu svojega očeta, upokojenega sodnega dostavljavca, v Vipavi. Tudi lani avgusta meseca je bil več časa doma, obekrat bolan. V nedeljo ga domači niso videli. Mačeha Viktorjeva izjavlja, da isti že kot otrok ni maral za cerkev, odkar je bil v Trstu ni hotel slišati nič o veri. Tudi ni rad delal. Ni imel nobenega razloga za jezo na dekana. Kedar je imel priti domov, je vselej prej pisal. Oče ga je podpiral z denarjem. Rad je popival pozno v noč.

Vipava, 17. junija. Morilec dekana Viktor Pangerc je bil najprej prostovoljec pri pešpolku št. 97. Zaradi tatvine in drugih prestopkov je bil večkrat od vojaškega sodišča kaznovan. Potem je šel k mornarici. V Vipavi se je izučil ključavničarstva. V Vipavi je kazal liberalno mišljenje. Iz Trsta je prinesel socialdemokratske ideje. Ostala družina uživa v Vipavski dolini dober glas. Sestra morilčeva, Gabri-jela, je pevka k. s. izobraževalnega društva. Brat Henrik je ugleden mladenič, krojaški pomočnik. Brat Jožef je uslužbenec vipavske železnice v Ajdovščini.

»UŠIVCI!«

Dunaj, 17. junija. Ker dr. Weiskirchner ni hotel grofa Sternberga pokarati, ko je o vseučiliščnikih dejal, da so »ušivci«, so se danes zbrali vsi poslanci, ki so profesorji, da vse potrebno ukrenejo, da bo Sternberg pozvan k redu. Svobodomiselni dijaki da niso nobeni smrkovci in ušivci.

ZANIMIVA SODNA RAZPRAVA.

Trebnje, 17. junija. Zanimivo sodnijsko postopanje proti mlekarji v Št. Lorenecu danes končano s sodnijsko razsodbo. Obdolžena je bila kakor vse dolenske mlekarne, da je mleko mešala z vodo. Mlekarja je bila oproščena z motivacijo, da je po pričah dokazano, da je imelo mleko nadnormalno toščo. Vsa znamenja pa kažejo, da se je pokvarjenje zgodilo na železnici. Natančnejše poročilo sledi.

BRAMBENI ODSEK.

Dunaj, 17. junija. Brambeni odsek je sprejel postavo o zvišanju novincev. Izpremenila se je nekoliko vladna predloga. Vlada se pozivlja, da vse potrebno ukrene za dveletno službeno dobo pri domobranstvu vsaj do leta 1910. Vojaških vaj ne bo več kot tri in sicer prva 21, drugi dve 13 dni. Predloži naj se takoj reforma vojaškega kazenskega prava. Določilo se je, da se od zadnjih dveh vaj v 11. in 12. službenem letu oprosti 927 mož.

VSEUČILIŠKI ŠTRAJK.

Praga, 17. junija. Rektor češke tehni-ke je prepovedal vstop na tehniko štrajkujočim vseučiliščnikom z drugih visokih šol.

Praga, 17. junija. Češki svobodomiselni štrajkujoči študent namerava pričeti akcijo za ločitev teološke fakultete od vseučilišča.

Praga, 17. junija. Akademski senat nemškega vseučilišča in profesorski kolegij nemške tehnike sta izjavila, da se strinjata s sklepi rektorske konference.

Praga, 17. junija. »Prager Tagblatt« poroča, da bo Wahrmond že v zimskem semestru predaval na praškem nemškem vseučilišču.

DIJAŠKA BLAMAŽA.

Dunaj, 17. junija. Na vseučilišču in tehniki na Dunaju vlada popolni mir. Poklicani faktorji delujejo na to, da dijake odvrnejo od štrajka.

»LEPA DRUŽBA.«

Dunaj, 17. junija. Neki jutranji list odločno trdi, da je cesar nasproti dr. Marchetu o rektorjih dejal: »Das ist eine nette Gesellschaft.« Od merodajne strani se to dementira in nasprotno povdarja, da se je cesar o konferenci rektorjev zelo povoljno izrazil.

SREČNA ČESKA..

Praga, 17. junija. »Narodni Lísty« javljajo, da je Wahrmond definitivno pozvan na nemško vseučilišče v Pragi.

NAPAČNI PRIPRAVLJAVEC VOJAŠKIH STANOVANJ.

Kraljev Gradec, 17. junija. V Ladeč je došel k županu te dni neki vojak 42. pešpolka in mu naznanil, da pridejo prihodnji dan trije pehotni bataljoni s 70 častniki. Prišel je, da pripravi stanovanja in živila. Dobil je veliko napitnine. Prihodnji dan pa vojakov ni bilo, pač pa je došlo županu pismo, v katerem je poslal napačni kvartirni mojster županu celo stotnijo popirnih vojakov.

SMRT MLADEGA HRVAŠKEGA PISATELJA.

Zagreb, 17. junija. Včeraj je tu umrl mladi hrvaški pisatelj Jurislav Janušić.

ZVIŠANJE DIJET POSLANCEM RUSKE GOSUDARSTVENE DUME.

Peterburg, 17. junija. Duma je sklenila, da izpremeni dnevne dijete v letno plačo 400 rubljev. Poslancem odtegnejo 20 rubljev za vsako sejo, katere se ne udeležijo.

2. PROGA NA SIBIRSKI ŽELEZNICI.

Peterburg, 17. junija. Duma je sprejela predlog, da se zgradi 2. proga na sibirski železnici. Stroški so proračunani na 100 milijonov kron.

VELEGOLJUF NA RUSKEM ZAPRT.

Peterburg, 17. junija. Tu so zaprli zastopnika trgovske družbe Krasavin. Mož je ogoljufal in okradel vse ruske železniške uprave in neznansko poneverjeval pri dobavah.

VIHAR.

Pariz, 17. junija. Včeraj zvečer je divjal tak neznanski vihar, da se je moral ustaviti železniški promet.

REVEŽ ZADEL 200.000 FRANKOV.

Marseille, 17. junija. Brezposelni ar-senalni delavec Anton Dawid je zadel sre-čko 200.000 frankov.

NEMIRI V PERZIJL.

Teheran, 17. junija. 400 Perzijcev je sklenilo šaha odstaviti in vreči s prestola.

ROOSEVELT ZA MONRODOVA NAČELA.

Chicago, 17. junija. Roosevelt je podal program, ki naglaša potrebo, da se pomnoži ameriška mornarica, ker hoče po mornarici izvesti načelo: »Amerika Američanom«.

Rogaški „Styria=vrelec“

Zdravilna voda proti Zdravniško oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu priporočena!

Izborni vnetju ledvic, katarom zdravilni v grlu in krljlu, v želodcu in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1366 3 boleznih na jetrih itd.

Dobiva se pri tvrdkah: M. Kastner in Peter Lassnik

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2m, srednji zračni tlak 736'0 mm

18	Čas opa-sovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetravi	Noba	Podajanje v 24 urah
16	9. zveč	735'1	18.3	sl. jug	jasno	
17	7. zjutr- 2. pop	35'6 35.1	15.7 24.0	sl. jvzh sl. jug.	megla obl.	0.6

Srednja včerajšnja temp. 19'2°, norm. 17'9°.

Globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša srčno ljubljena hči, sestra, svakinja in teta, gospodična

Payla Brüfach

pisar. oficijala hči

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj, 17. junija 1908, ob ¾, na 3. uro v 29. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice se vrši v četrtek, 18. junija, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 16, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. junija 1908.

1499 Žalujoči ostali.

ZITNE CENE.

Budimpešta 17. junija.

Pšenica za oktober	11:75
Rž za okt.	9:73
Koruza za julij	6:90
Oves za okt.	8:60
Koruza za maj 1. 1909	6:88

Efektiv: 10 višje.

Zahvala.

O priliki bolezni in smrti mojega soproga došlo mi je toliko izrazov sožalja iz vseh krogov, da mi ni moglo vsakemu posebe izreči zahvale za izkazano sočustvovanje.

Prosim, da sprejmete vsi, ki ste me tolažili v bolezni mojega soproga in ki ste izkazali rajniku s svojim spremstvom pri pogrebu zadnjo čast, tem skromnim potom odkritosrčno zahvalo.

1504

Idrija, dne 17. junija 1908.

Apolonija Novak.

Zahvala.

1509

Za vse dokaze iskrenega, srčnega sočutja, ki se nam je ob priliki prebriske izgube naše srčno ljubljene soproge in matere, gospe

Ivanke Budnar

v toliki meri izkazalo, kakor tudi za številno spremstvo drage pokojne k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in udeležnikom sploh našo iskreno zahvalo. Hvaležnega srca pa se posebno in iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, kakor tudi spoštovanim gospodom sodnijskim uradnikom ter uradnikom c. kr. drž. železnice za častno spremstvo, osobito pa še cenj. gospodom pevcem za ganljivo petje. Vsem, ki so se nas kakorkoli spomnili ob tej žalostni priliki, bodi iskrena hvala.

Spod. Šiška, 17. junija 1908.

Žalujoča rodbina Budnar-Kotnik.

Vabilo

na

IX. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Sodražici registrirane zadruge z omejeno zavezo“

kateri se bo vršil

dne 5. julija t. l. ob 3. uri popol. v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev razsodišča.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Za slučaj, da bi ob zgoraj določeni uri ne bi bilo navzočih zadostno število zadrugnikov, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom in na istem kraju, kateri bode sklepal veljavno ne glede na število udeležencev

1491 1-1

Odbor.

Mala oznanila.

(Vsaka beseda velja 2 vin.)

Sprejme se:

Išče se spreten in pošten knjigovodja. Nastop čez tri mesece. Ponudbe pod šifro „Knjigovodja“ na upravništvo „Slovenca“.

Dečka lepega vedenja sprejme v uk izdelovatelji orgel Ivan Milavec, Ljubljana.

2 krojaška pomočnika za mešano delo sprejme takoj A. Brodar, krojač v Trzinu, Gorenjsko.

Lepahiša

stoječa na glavni cesti v Spodnji Šiški se ceno proda. V hiši je 6 stanovanj, vsako stanovanje ima kabinetno sobo, kuhinjo, lepo klet in vrt. Poizve se pri J. Buggenig, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico štev. 5.

1503 3-1

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora **Bratovščine sv. Jožefa** s sedežem v Ljubljani se tem potom ponovljeno naznanja vsem tistim članom, ki že nad tri leta pripadajo temu društvu, da zaradi popolnitve društvenega imenika pošljejo listke, na katerih je navajati: **krstno ime in priimek, dan vstopa in koliko se je plačalo vstopnine, dalje, je li bil letnih doneskov oproščen, ali pa če je enkrat za vselej plačal pogrebščino in v katerem znesku.** Ti listki se oddajo osebno, ali po pošti na adresu **g. Fr. Soukal, trafikanta in krojaškega mojstra v Ljubljani, Pred Škofijo št. 12,** kateri je obenem tudi pooblaščen, da **izplačuje** proti pobotnicam društvene račune in sprejema plačila kakor letne doneske, doplačila na pogrebe in vpisuje nove ude.

Pripomniti je še, da bi onega, ki bi po preteku treh mesecev, to je do konca avgusta t. l., svojega listka ne priposlal ali se osebno ne zglasil, več ne smatrali društvenim članom.

Tem potom se tudi člani opozarjajo, da se bodo letni doneski za naprej pobirali vsako prvo nedeljo po novem letu.

Tisti pa, kateri vpošiljajo letne doneske po pošti, naj naj dodajo k svoti 2 K še za poštino 6 v, ker inače društvo za ta znesek škodo trpi.

1469 3-2 Vodstvo Bratovščine sv. Jožefa.

Organist in cerkvenik

dobi službo v Svibnem pri Radečah. Oženjeni rokodelci imajo prednost. Služba dobra. — Nastop 1. avgusta.

1495 2-1

Štirje dobri, zanesljivi

konji za vožnjo

v starosti med 6 in 9 leti se prodajo radi prevelikega števila; ogledati jih je mogoče ob nedeljah in praznikih.

1497 3-1

Graščinsko oskrbnitvo Rupertshof p. Novomesto.

Več ključavničarskih

pomočnikov in vajencev

sprejme Jos. Weibl, ključ. mojster. Slomškove ulice št. 4, Ljubljana.

1510 2-1

Dva izurjena

mizarska pomočnika

sprejme takoj Alojzij Trink, Linhartove ulice štev. 8. Ljubljana.

1506 3-1

Sprejme se takoj

1507 2-1

1 učenec

za trgovino, kateri je pošten in z dobrim spričevalom, kmetijskih staršev, pri M. Sbil (Škofu) v Mokronogu.

Dva dobra ključavničarska

pomočnika

se sprejmeta takoj proti dobri plači pri Ivanu Triller na Bledu.

1508 2-1

Sukneno in modno blago za moške obleke, — volneno gladko in pisano v vseh barvah za ženske obleke, perilni batist, delen, saten, cefir in kambrik za bluze in krila.

Došlo v veliki izbi po ugodni ceni.

R. MIKLAUC, Ljubljana

Stritarjeve (Špitalske) ulice 5.

Vzorci na zahtevo poštne prosto. 1060 20

Oprava za spalnico

skoro nova, se proda na Sv. Petra nasipu štev. 67, 1. nadstropje, desno.

(Starinarji izključeni.) 1505 1-1

Nova čelada,

zlati pas in sekira za načelnika ali podnačelnika gasilnega društva je na prodaj. Kje, pove uprava „Slovenca“.

1490 1-1

Mestni dekliški licej v Ljubljani.

Vpisovanje v I. razred liceja bode dne 6. julija od 9—12. ure dopoldne. Deklice, ki se dajo vpisati v licej, se morajo oglašiti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov s **krstnim listom in z zadnjim šolskim izpričevalom.** Pri vpisovanju se plača 4 K sprejemnine in 4 K prispevka za učila, skupaj 8 K.

Za sprejem se zahteva:

- a) da dopolnijo še tekom leta 1908 **deseto leto starosti.**
- b) da napravijo **sprejemni izpit.** Ta izpit se vrši po določilih, ki veljajo za srednješolske učence slovenskih vzporednic; zanj se zahteva toliko znanja, kolikor se ga pridobi v prvih štirih šolskih letih.

Sprejemni izpit bode dne 7. julija t. l.

in sicer **pismeni** ob 8. uri zjutraj, **ustni** ob 3. uri popoldne.

Natančnejša pojasnila v zavodu v pritličju na črni tabli ali pri ravnateljstvu.

1501 2-1

Ravnateljstvo.

Št. 6019 de 1908.

Razpis.

1494 3-1

Za zgradbo dovoznih cest k postajam Šentjanške železnice

1. **Mirna** na K 6650.—
2. **Bistrica-Mokronog** „ 1150.—
3. **Šentjanž** na „ 5630.—

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do

1. julija t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanim deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete gradbe dovoznih cest k postajam Šentjanške železnice.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri okrajnem cestnem odboru v Mokronogu.

Deželni odbor kranjski.

C. kr. moško in žensko učiteljišče v Ljubljani.

Št. 363.

1495 2-1

Razglas

o sprejemu v c. kr. učiteljišči v Ljubljani za šolsko leto 1908/9.

A. Prosilke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljišča v Ljubljani, naj se zglase v **ponedeljek dne 6. julija** ob osmih.

Sprejemne preizkušnje se prične v **torek, dne 7. julija** ob osmih. V II., III. in IV. letnik se gojenke na novo ne sprejemajo, ker ni prostora.

B. Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljišča se bodo sprejemala v **sredo, dne 15. julija** ob osmih.

Preizkušnja iz posluha bo v **četrtek, 16. julija** ob osmih.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljišča v Ljubljani,

dne 16. junija 1908.

FR. STUPICA, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6, Mar. Terezije cesta 1.

Največja zaloga poljedel. strojev!

Prepriča naj se vsakdo sam, da se tam dobe **najboljše slamoreznice, mlatilnice, gepeljni, čistilnice ali pajkeli, kosilni stroji, trombe za vodo** itd. Stroji, ki jih imam v zalogi, so iz najboljših in največjih tovarn solidno in močno izdelani ter prekašajo v resnici vse konkurenčne izdelke.

Posebno opozarjam na **kosilne stroje „DEERING“**, ki so iz največje tovarne celega sveta in katerih tovarna razpeča na tisoče in tisoče komadov vsako leto, ter sem uverjen, da v kratkem času nihče ne bode zahteval drugega kosilnega stroja, nego samo stroj z imenom „DEERING“, ki nima zastoj imena „**kralj vseh kosilnih strojev**“.

Nadalje priporočam tudi **vsakovrstne cevi, železne in svinčene za vodovode, vse stavbene potrebščine, traverze, šine, storjor, cement** itd. ter sploh vse v **železniško stroko spadajoče predmete.**

S posebnimi ponudbami na različne stroje kakor tudi na vsa vprašanja sem vedno rad na razpolago.

Za dobro blago in točno postrežbo, kakor tudi za zmerne cene pa jamči moja velika zaloga.

1485 4-1

Štefan Nagy

1498 5-1 **trgovina z železnino**
Ljubljana Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo

štedilnikov, železniških šin, Roman in Portland-cementa, dovjskega gipsa, bičevje za štukature, žice, mreže, bodeče žice, I. k. s. proti jamstvu, orodje za mlačbo, samokolnic, pohištva za vrt, omari za led, strojev za sladoled, stiskalnice za sadje, pipe za pivo i. t. d.

Zastoj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Drag. Heger

urar, juvelir in graver.

Ostiek 1. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

2 krojaška pomočnika

sprejme takoj **Ivan Kovič**, Zaloška cesta šte. 54, **Novi Vodmat-Ljubljana**. 1464 2

Posestvo na prodaj!

Na **Glincah**, občina Vič, ob robu gozda, se prodaja **hiša**, z več senčnimi prostori, tekoč. vodo, 2 cvetličnjakoma, raznimi lopami, prostorom za tenis, več zemljišč za zasebnike ali gostinčarje zelo primernih, ki se dajo tudi parcelirati. — Več se izve v **Igriških ulicah št. 3**. 1440 4-3

Proda se za 3500 kron

zidana hiša in nekaj **zemljišč** v **Krtini pri Domžalah**. Hiša ima lepo lego ter je pripravna za trgovino, gostilno, kakor tudi za vsako drugo obrt.

Tretjino pogojne cene bi bilo plačati takoj, ostanek pa v letnih obrokih.

Natančneje se poizve pri **dr. Pirou**, odvetniška pisarna v Ljubljani. 1257 24-9

Lepo, arondirano posestvo

25 orolov z gozdom, 10 min. od žel. postaje in pol ure od jezera, kamor zahajajo tujci, se **proda**; nahaja se tudi premožek v bližini posestva. V enonadstropni hiši se nahaja dobro ideoča gostilna in prodaja tobaka; poleg hiše je tudi kegljišče in ledenica. V gospodarskem posloju je mlatilnica in slamoreznica na „gepel“ in je vse v dobrem stanu. Na posestvu se redi: 2 konja, 8 govedi, 20 prašičev.

Denarja je potreba 8000 kron, drugo se lahko na leta izplačuje pod ugodnimi pogoji. — Dopisi na upravo „Slovenca“ pod „L. A. Ch.“ 449 3-2

hiša

s staroznano gostilno, pripravna tudi za kako drugo obrt; ima veliko klet in dvorišče. — Več pove upravnistvo „Slovenca“. 1472 3-1

Dve lepi posestvi

obstoječi iz hiš, gospodarskih posloj in najboljšem stanju, njiv, vinogradov, gozda, sadnega vrta itd. Posebno primerno za slovenske naseljence. Kupni pogoji zelo ugodni.

Več pove **Jožef Novak**, Gornje Pobrežje 195 pri Mariboru. 1492 3-1

Globin

je najboljše in najfinejše čistilo za čevlje. Dobi se povsod. 780 4

Rokavice

za dame, gospode in otroke. Glave svilnate, tricot in cvrtnaste. — Moderne kravate, petlje, samovoznice, vedno novosti v največji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 10 c

Dobro ideoča gostilna

se da v najem v bližini Ljubljane. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“. 1439 3-3

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 814 20-11 b

Delovanje izhorno, usseh siguren. Cena je franco na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Ženitna ponudba.

Mož srednje starosti, samskega stanu, z letno penzijo tisoč kron, se želi poročiti z gospodično ali vdovo v starosti 35 do 45 let z nekoliko premoženja.

Ponudba naj se pošilja do 22. junija pod šifro: „Zgodnja Danica št. 26“ poštno ležeče, Ljubljana. 1453 3-2

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani

priporoča sledeče

1304 12-10

molitvenike primerne deloma tudi za darila prvoobhajancem:

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Gregorij Pečjak, katehet v Ljubljani.

Ta molitvenik je predpisan za ljudskošolsko mladino odkar so stopile molitve z novim cerkvenim besedilom v veljavo. Cene so mu sledeče:

Trpežna vezava z rdečo obrezo K 1-80
„ „ „ zlatu 1-20

Večno življenje. Molitvenik. Spisal dr. Gregorij Pečjak, doktor bogoslovja, gimn. katehet v Ljubljani.

Ta molitvenik je namenjen bolj odrasli, posebno srednješolski mladini.

Cene: trpežna vezava z rdečo obrezo K 1-20
„ „ „ zlatu 1-60

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Molitve in pesmi iz Večnega življenja in Cerkvenega molitvenika.

To je najpopolnejši molitvenik, ki je tudi sestavljen strogo po novem cerkvenem besedilu. Namenjen je za splošno porabo in ima prav priročno obliko.

Cena z rdečo obrezo K 1-20
„ „ „ zlatu 1-60

Bogu kar je božjega. Spisal župnik Fr. S. Finžgar.

To je najfinejši slovenski molitvenik, po vsebini primeren tako priprostim, kakor najizobraženejšim krogom. Odlikuje se tudi po svoji nežni, zelo priročni obliki.

Pri naročilih zadostuje, da se navede številka zaželjene vezave, tudi je dobro, da se pove ali naj izberemo tanke, pregibljive platnice za gospode ali mehke, vatrane platnice za ženske:

Vezava št. 1: navadne črne platnice, rdeča obreza K 1-
2: umetno usnje, vatrane platnice 1-80
3: šagreno usnje, zlatu obreza 2-20
4: fina teletina, „ „ „ „ 3-
5: najnovejša vezava v najfinejšem usnju in raznih barvah, s posebno krasnimi najmodernejšimi utisi. Na teh vezavah je neka posebna, rekli bi nedosežna ličnost in finesa. Okoli 20 različnih vezav te vrste je na izbero, vse imajo približno enako, v primeri z ličnostjo zelo nizko ceno 4-80
6: nova fina vezava za dame z verižico, listnico in zapono; najmodernejša vezba 4-60

Voditelj v srečno večnost Molitvenik. Spisal A. M., duhovnik ljubljanske škofije.

Zelo popoln, jako dober molitvenik z novim cerkvenim besedilom.

Umetno usnje, mehke vatrane platnice K 2-
Šagrin-usnje, upogljive ali mehke vatrane platnice 2-60

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

875 104-19

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Kinematograf EDISON

!! Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. !!
Danes v sredo nov spored.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.

Za poletno dobo največja izbira damskih plaščev za prah, kril, bluz in oblek za deklice. — Obleke za gospode, dečke in otroke iz tenis-blaga in pralnega blaga. — Čudovito nizke cene!

„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ 1326 15
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zidarske strojne opeke,
zarebane strešnike (sistem Marzola)
(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varne proti nevihti.

Portland-cement najboljše vrste,
peči, štedilniki in drugi stavb. material.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

S 2/8
36

Javna prodaja.

V konkurzni masi Gustava Streiner, trgovca v Šmarjeti se nahajajoče manufakturno blago, sodno cenjeno na 3410 K 80 h, s štacunsko in hišno opravo, sejmarski voz, kopljska preša in harmonium, v skupni cenilni vrednosti 391 K—, bo javno prodano dne

24. junija 1908

na licu mesta v Šmarjeti.

Dražba se prične ob 10uri dopoldne.

Ponudniki morajo položiti 10 odstotkov cenilne in oziroma izklicne vrednosti na roki podpisanega upravnika.

Pod cenilno vrednostjo se ne bo prodajalo.

Po domiku mora plačati zdražitelj celo kupnino upravniku mase.

Za nadaljno shrambo blaga po domiku mora zdražitelj sam skrbeti.

Za kakovost in količino predmetov, ki se prodajo, ter za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika, konkurzna masa ne jamči.

Inventurni zapisnik si lahko ogleda vsak pri upravniku, ali pa pri sodnji v Mokronogu, kakor hoče.

Mokronog, dne 11. junija 1908.

1566 2—2

Gustav Omahen

c. kr. notar, upravnik konkurzne mase.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je

Kaplor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka

5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Jurčič**, lekarnar. Pakrac št. 56, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 814 20—11

Istrska vina

Muškati beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorgio

1009 24—13

Rovinj, Istra.

= Za košnjo =

priporočamo najboljše

amerikanske kosilne stroje Mc. Cormick

kateri niso samo po izreku enega samega, nego na Kranjskem že od več sto posestnikov, ki te stroje že več let uporabljajo, kot **najboljši in za naše kraje kot**

MC. CORMICK.

najposobnejši spoznani. — Vsakdo naj se torej sam prepriča in kupi le **kosilni stroj** Opozarjamo posebno na naše **nove nože z gostimi zobmi**, ki posebno globoko režejo, za nizko in redko travo. 1264 7

— **Edini zastopniki za Kranjsko:** —

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek, Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Moderna svileni krila

iz žumče svile, dalje krila iz lüstra, klota in batista. Predpasniki za dame, deklice in otroke vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 11 d

Pozor

1049 30—30

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljše in jamčeno **pristna vina** iz najslavnejših vinskih gor, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromeljan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Velika zaloga oblek za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene.

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Priznana najboljša delavnica za izdelovanje oblek po meri.

Velika zaloga domačega in pristno angleškega blaga.

595 32

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Graben 36, Mala strana, Mest. ulica 17, Sadon, Brno, Olška Liza, Olška Samanica, Hornovki, Sumburg, Helling, Novi Jiřin, Pison, Svitar in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 1, II. Taborska 4, III. Ungarska 71 (vegal Renaissance), III. Lönwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 86 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 16, VIII. Lerchenfelderstrasse 135, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 62, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XIX. Hauptstrasse 23.

Menjalnišna delniška družba 45 150 175

“MERCUR”

Dunaj, I. Wollzeile 1.

Ako kapital K 20.000.000 Rezer. naklad K 8.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrečanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica v Spijetu.

Delniška glavnica 1 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča

promese na dun. komunalne srečke po K 15 1/2. Zrebanje 1. julija. Glavni dobiček K 400.000.

promese na kreditne srečke po K 18. Zrebanje dne 1. julija. Glavni dobiček K 300.000.

Obe promesi skupno 18 K 32.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po 4 1/2 %

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 1 K 200.000.